

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Митне оформлення експорту органічних синтетичних барвників»

Студента 2 курсу, 9м групи
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»,
Спеціалізації «Митна справа»

Шаповала
Дмитрія Ігоровича

Науковий керівник
док-р техн. наук, професор

Каравасєв Тарас
Анатолійович

Науковий консультант
канд. хім. наук, доцент

Калуга
Ніна Василівна

Гарант освітньої програми
Док-р техн. наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2018

АНОТАЦІЯ

Шаповал Д.І. Митне оформлення експорту органічних синтетичних барвників.

У випускній кваліфікаційній роботі розкрито засади митного оформлення експорту органічних синтетичних барвників. Проаналізовано стан ринку та асортимент органічних синтетичних барвників, що переміщуються через митний кордон України. Розроблено критерії, методи та засоби ідентифікації органічних синтетичних барвників.

Всебічно висвітлено аналіз митного оформлення експорту органічних синтетичних барвників згідно з митною декларацією. Досліджено відповідність коду органічних синтетичних барвників згідно з УКТ ЗЕД, визначення видів нетарифного регулювання та проходження державних видів контролю за принципом “єдиного вікна” при експорті органічних синтетичних барвників.

Практична значимість результатів дослідження полягає у розробленні профілів ризику та наданні конкретних пропозицій щодо їх мінімізації.

Ключові слова: органічні синтетичні барвники, експорт, митна експертиза, асортимент, ідентифікація, код УКТ ЗЕД, “єдине вікно”, нетарифне регулювання, профіль ризику.

SUMMARY

Shapoval D.I. Customs clearance of exports of organic synthetic dyes.

In the final qualification work the principles of customs clearance of export of organic synthetic dyes are revealed. The state of the market and assortment of organic synthetic dyes, which are transported across the customs border of Ukraine, are analyzed. Criteria, methods and means of identification of organic synthetic dyes are developed.

The analysis of the customs clearance of exports of organic synthetic dyes according to the customs declaration is comprehensively covered. Correspondence of the code of organic synthetic dyes according to the UCG FEA, determination of types of non-tariff regulation and passage of state types of control on the principle of "one window" when exporting organic synthetic dyes are investigated.

The practical significance of the research results is the development of risk profiles and the provision of specific proposals to minimize them.

Key words: organic synthetic dyes, export, customs examination, assortment, identification, UCG FEA, "single window", non-tariff regulation, risk profile.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 Теоретико-методологічні засади ідентифікаційної експертизи та митного оформлення експорту органічних синтетичних барвників.....	11
1.1. Стан і динаміка ринку органічних синтетичних барвників в Україні та світі.....	11
1.2. Нормативно-правові засади здійснення митного контролю та оформлення експорту органічних синтетичних барвників.....	17
1.3. Аналіз вимог до якості та безпечності органічних синтетичних барвників.....	24
1.4. Регламент проведення ідентифікаційної експертизи органічних синтетичних барвників для митних цілей.....	32
РОЗДІЛ 2 Аналіз асортименту та ідентифікаційна експертиза органічних синтетичних барвників.....	38
2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження.....	38
2.2. Товарознавча характеристика асортименту органічних синтетичних барвників, що переміщуються через митний кордон України.....	41
2.3. Розробка критеріїв, засобів і методів ідентифікації органічних синтетичних барвників для митних цілей.....	48
2.4. Ідентифікаційна експертиза органічних синтетичних барвників та оформлення її результатів.....	55
РОЗДІЛ 3 Митне оформлення експорту органічних синтетичних барвників.....	62
3.1. Визначення коду органічних синтетичних барвників згідно з УКТЗЕД та товарів групи «прикриття».....	62
3.2. Аналіз митного оформлення експорту органічних синтетичних барвників за принципом «єдиного вікна».....	68
3.3. Виконання митних формальностей при експорті органічних синтетичних барвників згідно з електронною митною декларацією....	72

3.4. Розроблення пропозицій щодо запобігання митним ризикам при експорті органічних синтетичних барвників.....	82
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	88
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	91
ДОДАТКИ.....	99

ВСТУП

Органічні синтетичні барвники – барвники, що використовуються в промисловості здебільшого для фарбування полімерів, зазвичай отримують з мінеральних масел або інших продуктів, утворених під час перегонки кам'яновугільної смоли [1].

Актуальність дослідження обумовлена ситуацією на ринку України. Виробництво та використання органічних синтетичних барвників кожен рік збільшується. Дохід українських експортерів органічних синтетичних барвників за останні 3 роки зріс більше ніж в 10 разів. Налагодження нових виробничих ліній, націленість виробників на покращення якості продукції, ріст інфляції в Україні, збільшення асортименту, підтримка експортерів зі сторони держави все це спонукає до динамічного зростання об'ємів експорту.

Найбільші об'єми експорту мають органічних синтетичних барвників з включенням полімерів їх використовують при виробництві багат шарових плівок, технічних та телекомунікаційних труб з поліетилену та поліпропілену, полістирольних та поліпропіленових листів, кабельно-провідникової продукції, покрівельних матеріалів, будівельної фурнітури і т.д.

Широке використання органічних синтетичних барвників в пакувальній та будівельній промисловості спонукає розвиток хімічної галуззі в Україні. За рахунок збільшення об'ємів експорту органічних синтетичних барвників створюються нові робочі місця, покращується торгівельний баланс України, розвивається малий та середній бізнес, українські товари поступово збільшують свою присутність на світових ринках.

У зв'язку зі збільшенням виробничих потужностей барвників в Україні, актуальним є питання митного оформлення органічних синтетичних барвників в режимі експорт, аналізу ризиків, особливостей нетарифного регулювання.

Хімічний склад органічних синтетичних барвників з кожним роком стає більш складним, що зумовлює розроблення нових методів ідентифікації при митному оформленні для запобігання порушень митних правил.

Широке застосування органічних синтетичних барвників в промисловості обумовило розвиток виробничих потужностей українських підприємств. Основними виробниками барвників в Україні є такі підприємства як: ТОВ “Техноком”, ТОВ “Юнікрон”, ТОВ “Промислова хімія в Україні” та інші. Розвиток галузі спонукає виробників освоювати іноземні ринки барвників та збільшувати об’єми експорту.

Виходячи із вищезазначеного, тема роботи є досить **актуальною**.

Мета випускної кваліфікаційної роботи – аналіз митного оформлення експорту органічних синтетичних барвників.

Об’єкт дослідження – органічні синтетичні барвники, що переміщуються через митний кордон України.

Предметом дослідження є критерії, методи та особливості проведення ідентифікаційної експертизи при експорті органічних синтетичних барвників.

Для досягнення поставленої мети дослідження необхідно виконати наступні завдання:

- дослідити стан та динаміку ринку органічних синтетичних барвників в Україні.
- вивчити з нормативно-правову базу здійснення митного контролю та митного оформлення органічних синтетичних барвників.
- проаналізувати вимоги до якості та безпечності органічних синтетичних барвників.
- вивчити регламент проведення ідентифікаційної експертизи органічних синтетичних барвників для митних цілей.
- здійснити товарознавчу оцінку асортименту органічних синтетичних барвників, що переміщуються через митний кордон України.
- розробити критерії, засоби і методи ідентифікації органічних синтетичних барвників для митних цілей.

- провести ідентифікаційну експертизу органічних синтетичних барвників та оформлення її результатів для митних цілей.
- проаналізувати визначення коду органічних синтетичних барвників згідно з УКТЗЕД та товарів групи “прикриття”.
- розглянути особливості митного оформлення експорту органічних синтетичних барвників за принципом “єдиного вікна”.
- проаналізувати виконання митних формальностей при експорті органічних синтетичних барвників згідно з електронною митною декларацією.
- розробити пропозиції щодо запобігання митним ризикам при експорті органічних синтетичних барвників.

Методи дослідження: аналітичний (опрацювання наукових статей, законодавчо-правових документів), інструментальний, органолептичний фактичне оформлення експорту органічних синтетичних барвників.

Наукова новизна випускної кваліфікаційної роботи полягає у розробленні критеріїв ідентифікації органічних синтетичних барвників та пропозицій щодо запобігання митним ризикам, при переміщенні через митний кордон України.

Практична цінність полягає в тому, що розроблені критерії ідентифікації органічних синтетичних барвників можуть бути застосовані в практичній діяльності підрозділів департаменту податкових та митних експертиз.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень було викладено на Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підприємництва, торгівлі та маркетингу» (м. Київ, 13 березня 2018 року). За темою “Особливості застосування принципу “єдиного вікна” при проходженні державних видів контролю при експорті органічних синтетичних барвників.” За результатом конференції отримано диплом III ступеня.

Публікації. За результатами досліджень підготовлена та опублікована стаття: Шаповал Д.І. Ідентифікаційна експертиза органічних синтетичних барвників / Д.І. Шаповал // Збірник наукових статей студентів КНТЕУ “Управління безпечністю, якістю та експертиза товарів” Ч.2. відп. ред. В.А. Осика. – К : Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2018. – Ч. – С.59-66 [2]

Структура та обсяг роботи. Загальний обсяг роботи становить 97 сторінок. Дана робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, а також списку використаних джерел та додатків. Робота містить 8 рисунків, 9 таблиць, 14 додатків. Список використаних джерел налічує 62 джерела.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ЕКСПОРТУ ОРГАНІЧНИХ СИНТЕТИЧНИХ БАРВНИКІВ

1.1. Стан і динаміка ринку органічних синтетичних барвників в Україні та світі

В сучасному світі ринок барвників дуже швидко збільшується, у зв'язку зі зростанням виробництва та створенням нових товарів та продуктів. На даний момент барвники використовуються майже в усіх галузях промисловості, їх використовують при виробництві харчових продуктів, одягу, непродовольчих товарів тощо.

Досліджуваний ринок органічних синтетичних барвників ще не сформований і тільки починає свій розвиток, тому його зростання можна охарактеризувати як динамічне. На українському ринку переважає імпортна продукція, частка якої скорочується у період з 2006 р. до 2018 р. Значний асортимент полімерної продукції, спонукає виробників органічних синтетичних барвників збільшувати виробництво та розробляти нові барвники з модифікованими хімічними та фізичними властивостями, щоб задовольнити попит [3].

Органічні синтетичні барвники можуть виготовлятися у вигляді: порошку, рідини, гранул тощо. На сьогодні найбільше використовують саме гранульовані барвники, це пов'язано з особливостями транспортування та дозування барвників під час виробництва основного товару. Барвники в гранулах виготовляють за допомогою екструдера в якому при високій температурі змішуються компоненти барвника такі як пігменти та основа (наприклад поліетилен), хімічний склад основи залежить від подальшого використання барвника. Після змішування компонентів маса барвника під тиском пропускається через матрицю, охолоджується та нарізається на

гранули. Розмір гранул залежить від хімічних особливостей барвника, особливостями транспортування, використання тощо.

У міжнародній практиці для характеристики органічних синтетичних барвників використовується класифікація хімічних елементів за системою Хімічної реферативної служби (Chemical Abstracts Service) де кожній хімічній сполуці присвоюється унікальний номер CAS. Номер CAS записується у вигляді трьох груп арабських чисел, розділених дефісами [4].

В період з 2018 до 2021 року прогнозується збільшення попиту на органічні синтетичні барвники. Основною причиною зростання є розширення індустрії пакування товарів та будівництво. Органічні барвники відрізняються від неорганічних, високим ступенем насиченості кольору.

Світовий ринок органічних синтетичних барвників станом на 2017 рік склав більше 17 млрд. дол. Найбільше виробників та споживачів органічних синтетичних барвників знаходиться в Тихоокеанському регіоні а саме в Китаї, Японії, Південій Кореї та в США. Основними виробниками продукції є такі компанії як Schulman Inc. (США), Dongguan JinZhen Plastic Masterbatch Co. Ltd (Китай), Arkema Inc. (Франція), DIC Corporatin (Японія), Clariant Chemicals (Китай).

Значну частку у виробництві органічних синтетичних барвників у світі займає Китай. В цій країні розміщена значна частина підприємств по виробництву різноманітної полімерної продукції. На даний час полімери дуже широко використовується в промисловості завдяки своїй високій антикорозійній здатності, незначній вазі та невисокій собівартості на відміну від металів або деревини [5].

Ринок барвників в Україні швидко розвивається. Об'єм виробництва органічних синтетичних барвників в Україні в 2015 році склав 5143 тонн, а в 2017 році 8191 тонн, ріст виробництва за 3 останні роки склав 59,2% (3048 тонн). Основними виробниками органічних синтетичних барвників в Україні є такі компанії, як ТОВ “Техноком”, ТОВ “Юнікрон”, ТОВ “Промислова хімія в Україні” та інші. Дешева робоча сила та сировина, вигідне

місцезнаходження України, відсутність високої конкуренції, покращення економічних зв'язків з Європейським союзом, збільшення інфляції все це сприяє перспективі розвитку українських компаній експортерів та збільшенню об'ємів експорту та виробництва.

На українському ринку спостерігається поява нових видів органічних синтетичних барвників, здебільшого виробники залучають спеціалістів для створення більш стійких до впливу температури, вологи, сонячного світла сумішей. До складу барвників вводяться спеціальні добавки, що покращують фізико-хімічні, оптичні властивості тощо [6].

За 2017 рік експорт органічних синтетичних барвників з України склав 1,7 млн. дол. США (245,5 тонн.) імпорту 43,45 млн. дол. США (5326,9 тонн.). Експорт зріс на 6,2% а імпорту зріс на 17,2% в грошовому еквіваленті. В натуральному вираженні експорт зріс на 54,6 %, імпорту - на 17,9% порівнянно з минулим роком. Це свідчить про зростання об'ємів виробництва в Україні, та покращення умов для експортерів. Найбільше екпортується органічні синтетичні барвники в Російську федерацію, а найбільше імпортується з Угорщини. Результатом значного зростання об'ємів експорту та порівняно незначного зростання грошового еквіваленту експорту є зростаючі темпи інфляції в Україні. Об'єм імпорту та грошовий еквівалент імпорту зросли майже однаково, що свідчить про стабільне зростання ринку органічних синтетичних барвників [7].

Аналіз наведених на рис.1.1. та рис.1.2. даних дозволяє констатувати, що загальний обсяг імпорту органічних синтетичних барвників в тому числі люмінофорів, флуоресцентних препаратів значно перевищує показники експорту. За останні 3 роки імпорту в Україну збільшився на 39,2% з 31,2 млн. дол. США до 43,3 млн. дол. США в грошовому еквіваленті та на 34,7% з 4,0 тис. тонн до 5,3 тис. тонн в натуральному вираженні. Експорт збільшився на 33,8% з 1,2 млн. дол. США до 1,7 млн. дол. США в грошовому еквіваленті та на 71,3% з 0,14 тис. тонн до 0,25 тис. тонн в об'ємі. Прогнозується, що в найближчі 5 років збережеться тенденція до зростання виробництва та

експорту органічних синтетичних барвників з України, в той час як обсяги імпорту зменшаться.

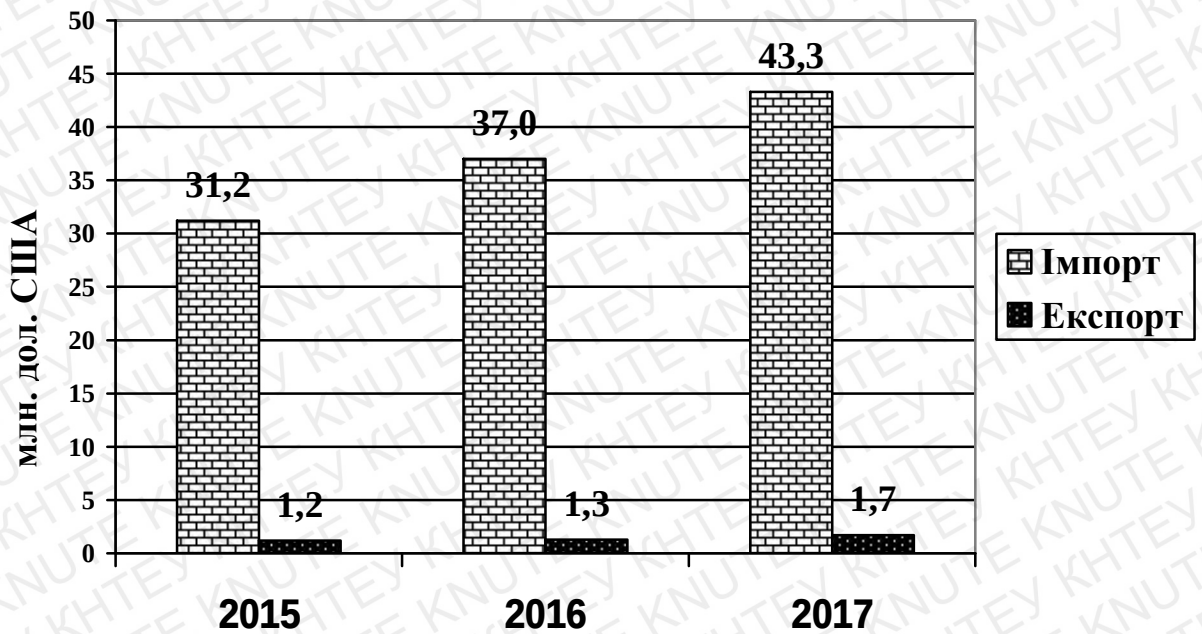

Рис. 1.1. Сумарний обсяг імпорту та експорту з України органічних синтетичних барвників та пігментів (ТП 3204 УКТЗЕД) у грошовому еквіваленті за 2015-2017 рр., млн. дол. США [7]

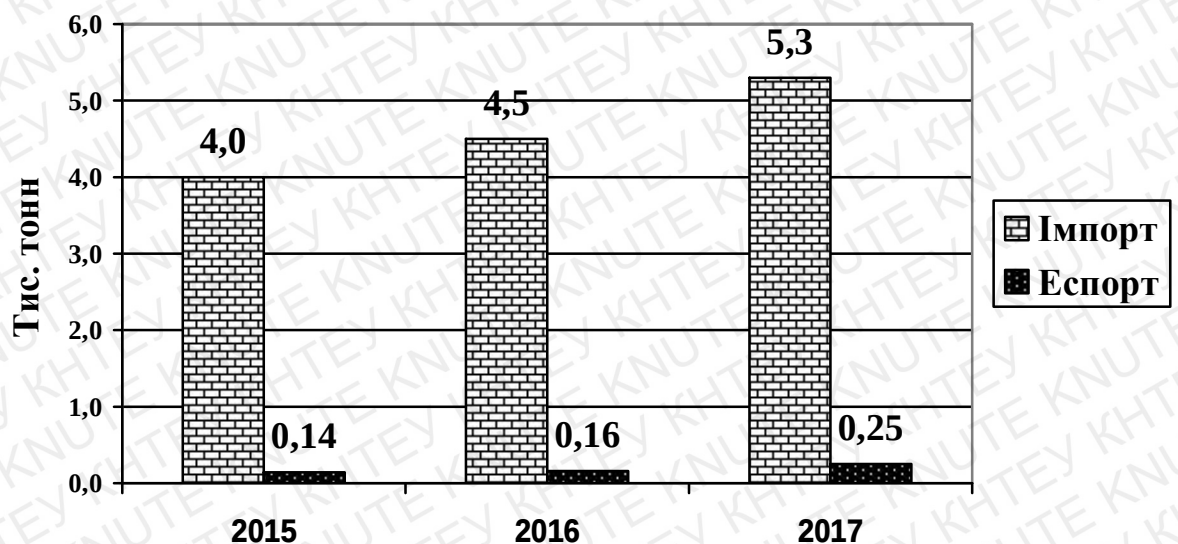

Рис.1.2. Сумарний обсяг імпорту в Україну та експорту з України органічних синтетичних барвників та продукції на їх основі у натуральному вираженні (ТП 3204 УКТЗЕД) за 2015-2017 рр. тис. тонн [7]

Найбільшу частку в товарній позиції 3204 за показниками імпорту та експорту мають товари за кодом УКТЗЕД 3204190000 “інші органічні синтетичні барвники, включаючи суміші кількох барвників товарних підпозицій 320411-320419”.

Дані державної статистики дають змогу проаналізувати динаміку зростання експорту та імпорту тільки органічних синтетичних барвників за кодом УКТ ЗЕД 3204190000, які видно з рис 1.3. В період з 2015 по 2017 рік імпорт органічних синтетичних барвників зріс з 15 млн. дол. США до 20 млн. дол. США, що складає 33,3 %, натомість експорт зріс з 0,1 млн. дол. США до 1,2 млн. дол. США, що складає 1100 %.

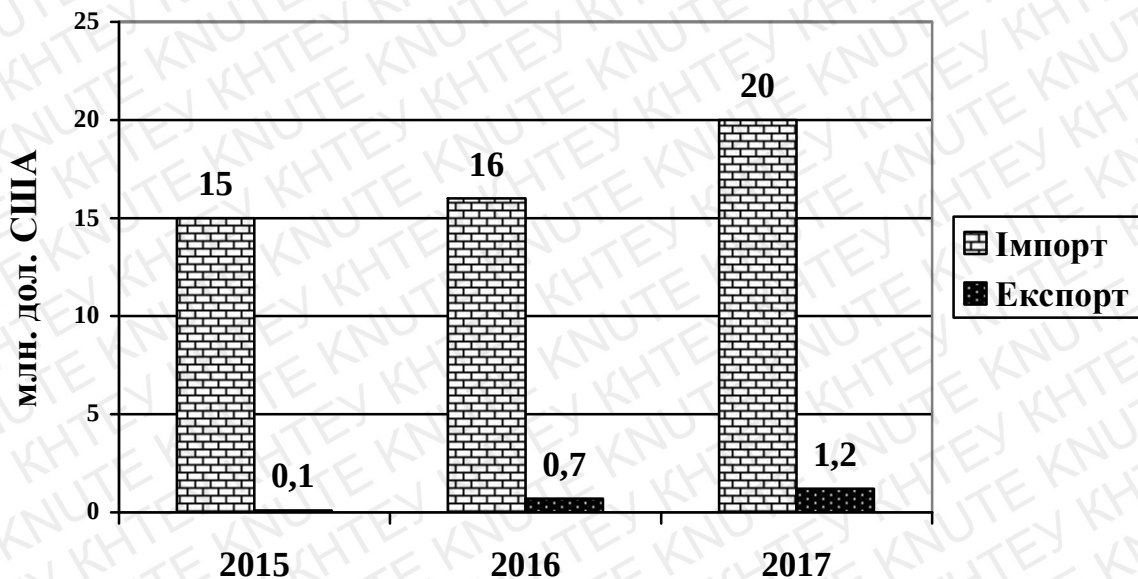

Рис. 1.3. Сумарний обсяг імпорту та експорту з України органічних синтетичних барвників (ТП 3204190000 УКТЗЕД) у грошовому еквіваленті за 2015-2017 рр., млн. дол. США [7]

В натуральному вираженні імпорт органічних синтетичних барвників в період з 2015 по 2017 рік зріс з 858 тонн до 1020 тонн, що складає 18,9 %, натомість експорт зріс з 18,6 тонн до 62 тонн, що складає 233 % як видно з рис.1.4.

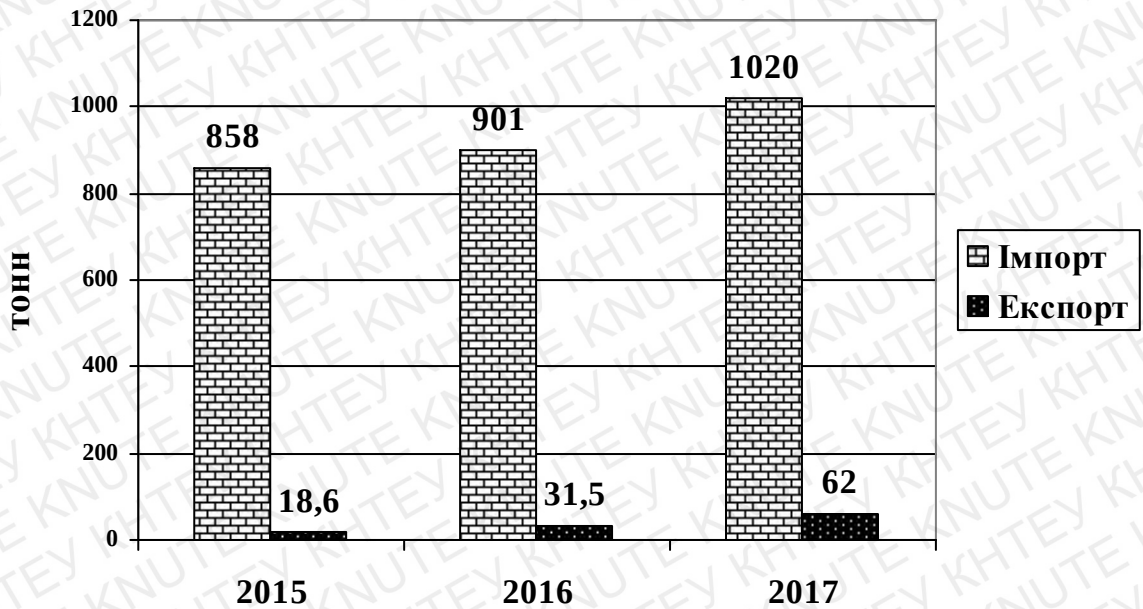

Рис.1.4. Сумарний обсяг імпорту в Україну та експорту з України органічних синтетичних барвників у натуральному вираженні (ТП 32041900000 УКТЗЕД) за 2015-2017 рр. тонн.[7]

За допомогою інформації наведеної на рис.1.3. та рис 1.4. можна констатувати, що за кордон в середньому експортується більш дороговартісні органічні синтетичні барвники на відміну від тих що імпортуються, коефіцієнт ціни на імпорт товарів за кодом 3204190000 за період з 2015 по 2017 рр. зріс з 1 тис. дол. США за тонну до 1,9 тис. дол. США за тонну, натомість коефіцієнт ціни на експортовану продукцію за період з 2015 по 2017 рр. зріс з 5 тис. дол. США за тонну до 19 тис. дол. США за тонну продукції.

Збільшення за три останні роки об'ємів експорту органічних синтетичних барвників в натуральному вираженні на 233% та в грошовому на 1100% вказує на те, що виробники націлені на покращення якості продукції, розробку нових рецептур барвників та на зростання виробництва та експорту в цілому.

Стан ринку органічних синтетичних барвників знаходиться в стадії активного розвитку, це зумовлює актуальність питання розгляду митного оформлення барвників в режимі експорт.

1.2. Нормативно-правові засади здійснення митного контролю та оформлення експорту органічних синтетичних барвників

Основним нормативно-правовим документом що регламентує питання митної справи в Україні є Митний кодекс України.

Митний контроль передбачає виконання органами доходів і зборів мінімуму митних формальностей, необхідних для забезпечення додержання законодавства України з питань державної митної справи. Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України [8].

Особи, які переміщують товари через митний кордон України, зобов'язані надавати органам доходів і зборів документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю, в усній, письмовій та/або електронній формі [9].

Документи та відомості, у тому числі в електронній формі, що надавалися органам доходів і зборів декларантами або уповноваженими ними особами для здійснення митного контролю, зберігаються органами доходів і зборів не менш як протягом 1095 днів з дня завершення митних процедур [10].

Органічні синтетичні барвники в основному переміщуються автомобільним та морським транспортом, що зумовлено їх хімічною та фізичною структурою, собівартістю та доступністю цих видів транспорту тощо .

Під час переміщення товарів через митний кордон України декларант, уповноважена ним особа або перевізник залежно від виду транспорту, яким

здійснюється перевезення товарів, надають органу доходів і зборів в паперовій або електронній формі такі документи та відомості:

1) при перевезенні автомобільним транспортом:

а) документи на транспортний засіб, зокрема ті, що містять відомості про його державну реєстрацію (національну належність);

б) транспортні (перевізні) документи (міжнародні товаротransпортні накладні);

г) комерційні документи (за наявності) на товари, що перевозяться, які містять відомості, зокрема, про найменування та адресу перевізника, найменування країни відправлення та країни призначення товарів, найменування та адреси відправника (або продавця) та отримувача товарів;

г) відомості про кількість вантажних місць та вид упаковки;

д) найменування товарів;

е) вага брутто товарів (у кілограмах) або об'єм товарів (у метрах кубічних), крім великогабаритних вантажів;

2) при перевезенні водним транспортом:

а) генеральна декларація, що містить, зокрема, найменування та опис судна, відомості про його реєстрацію та національну належність, прізвище капітана, прізвище та адресу судового агента;

б) декларація про вантаж, яка містить, необхідні відомості про кількість вантажних місць товару, опис та вид упаковки товарів, які підлягають вивантаженню у даному порту;

в) транспортні (перевізні) документи на товари (за наявності), які містять, зокрема, відомості про загальну кількість товарів, кількість вантажних місць, найменування товарів, вид упаковки;

г) комерційні документи (за наявності) на товари та відомості про розміщення товарів на борту судна [11].

Для вивезення товарів з митної території України надається митна декларація на товари або супровідні документи на товари які подаються

органу доходів і зборів для митного контролю. У встановленому порядку в митній декларації декларантом або уповноваженою ним особою зазначаються відомості про:

- 1) документи, що підтверджують повноваження особи, яка подає митну декларацію;
- 2) зовнішньоекономічний договір (контракт) або інші документи, що підтверджують право володіння, користування та/або розпорядження товарами;
- 3) транспортні (перевізні) документи;
- 4) комерційні документи, наявні у особи, яка подає декларацію;
- 5) документи, що підтверджують дотримання заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності [12].

Митний контроль під час експорту органічних синтетичних барвників здійснюється безпосередньо посадовими особами органів доходів і зборів шляхом:

- 1) перевірки документів та відомостей, які надаються органам доходів і зборів під час переміщення органічних синтетичних барвників через митний кордон України;
- 2) митного огляду та переогляду партії продукції;
- 3) обліку кількості органічних синтетичних барвників що переміщуються через митний кордон України;
- 4) направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій для встановлення автентичності документів, поданих органу доходів і зборів [13].

Експорт (остаточне вивезення) - це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

Для поміщення товарів у митний режим експорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна: подати органу доходів і зборів, що здійснює випуск товарів у митному режимі експорту,

документи на такі товари, виконати вимоги щодо застосування передбачених законом заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності [14].

Органи доходів і зборів не вимагають обов'язкового підтвердження прибуття товарів, що експортуються, у пункт призначення за межами митної території України.

Товари, поміщені у митний режим експорту, втрачають статус українських товарів з моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України.

Органічні синтетичні барвники товарної позиції 3204 при вивезенні за межі території України підлягають державному екологічному контролю. У випадках коли товари використовуються під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій або якщо переміщуються трубопровідним транспортом державний екологічний контроль не здійснюється [15].

У відповідності до положень Монреальського протоколу щодо озоноруйнівних речовин державний екологічний контроль здійснюється лише у разі коли органічні синтетичні барвники упаковані в аерозольну упаковку [16].

В міжнародних автомобільних перевезеннях набула практика установлення товарів на піддони, палети виготовлені з деревини, фанери, полімерних матеріалів тощо.

Відповідно до Міжнародної конвенції про захист рослин дерев'яний пакувальний матеріал товарної позиції 4415 підлягає державному фітосанітарному контролю, а саме перевірці стану пакувального матеріалу (наявності шкідників, кори тощо), наявності штампів що засвідчує фумігацію [17].

В постанові кабінету міністрів №1031 “Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України” зазначено критерії вибіркової фітосанітарного контролю

супровідного дерев'яного пакувального матеріалу, що класифікується за кодом 4415 згідно з УКТЗЕД.

Радіологічному контролю підлягають товари груп 1-97 згідно з УКТЗЕД (крім електроенергії - код товару згідно з УКТЗЕД 2716 00 00 00 та товарів, що переміщуються трубопровідним транспортом) [18].

Таким чином органічні синтетичні барвники що розфасовані в аерозольну тару, та знаходяться в транспортному засобі на дерев'яному пакувальному матеріалі (піддони, палети тощо), підлягають державному радіологічному, екологічному контролю, що здійснюється уповноваженими представниками Державної екологічної інспекції України та фітосанітарному контролю, що здійснюється Державною інспекцією з карантину рослин.

Для проведення процедури оформлення органічних синтетичних барвників в режимі експорт, до органів доходів і зборів слід подати декларацію в письмовому або електронному вигляді заповнену в порядку встановленому наказом Міністерства фінансів України №651 від 30.05.2012.

За рішенням органу доходів і зборів митне оформлення та випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до митного режиму експорту може здійснюватися без їх пред'явлення органу доходів і зборів, якому подано митну декларацію, заповнену у звичайному порядку. Рішення про можливість випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення без їх пред'явлення органу доходів і зборів або про необхідність такого пред'явлення приймається органом доходів і зборів на основі результатів аналізу ризиків у строк не більше чотирьох робочих годин з моменту прийняття митної декларації, заповненої у звичайному порядку відповідно до митного режиму експорту.

Перелік відомостей, що підлягають внесенню до митних декларацій, обмежується лише тими відомостями, що формують митну статистику, а також для забезпечення додержання вимог Митного кодексу України.

Товари, що переміщуються через митний кордон України, декларуються органу доходів і зборів, який здійснює митне оформлення цих товарів.

В митну декларацію декларантом вносяться відомості про:

- 1) заявлений митний режим, тип декларації та відомості про особливості переміщення;
- 2) відомості про декларанта, уповноважену особу, яка склала декларацію, відправника, одержувача, перевізника товарів і сторони зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість договору (контракту), а в разі якщо зовнішньоекономічний договір (контракт) укладено на підставі посередницького договору, - також про іншу, крім сторони зовнішньоекономічного договору (контракту), сторону такого посередницького договору;
- 3) відомості про найменування країн відправлення та призначення;
- 4) відомості про транспортні засоби комерційного призначення, що використовуються для міжнародного перевезення товарів та/або їх перевезення митною територією України під митним контролем, та контейнери;
- 5) відомості про товари:
 - а) найменування;
 - б) звичайний торговельний опис, що дає змогу ідентифікувати та класифікувати товар;
 - в) торговельна марка та виробник товарів (за наявності у товаросупровідних та комерційних документах);
 - г) код товару згідно з УКТ ЗЕД;
 - г) найменування країни походження товарів ;
 - д) опис упаковки (кількість, вид);
 - е) кількість у кілограмах (вага брутто та вага нетто) та інших одиницях виміру;

- є) фактурна вартість товарів;
- ж) митна вартість товарів та метод її визначення;
- з) відомості про уповноважені банки декларанта;
- и) статистична вартість товарів;

З метою визначення правильності заповнення поданої митної декларації та відповідності доданих до неї документів установленим вимогам орган доходів і зборів здійснює перевірку митної декларації [19].

Для перевірки митної декларації застосовуються системи управління ризиками, в тому числі оцінка ризику за митною декларацією шляхом аналізу електронної копії митної декларації за допомогою АСАУР.

Уповноваженою особою митного органу перевіряється правильність класифікації товарів, перевірка правильності визначення країни походження товарів, Перевірка дотримання встановлених до задекларованих товарів заходів нетарифного регулювання, перевірка наявності задекларованих товарів у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності. Після завершення митного оформлення органічних синтетичних барвників в режимі експорту товар може бути вивезений за межі митної території.

В пунктах пропуску через державний кордон України проводиться попередній документальний контроль.

Попередній документальний контроль здійснюється посадовими особами митних органів шляхом перевірки та аналізу інформації, яка міститься в товаросупровідних документах відповідності даним зазначеним в експортній декларації.

Факт здійснення попереднього документального контролю засвідчується шляхом проставлення посадовою особою митного органу на товаросупровідних (товаротransпортних) документах на товар відміток у формі відбитків штампа, та особистої номерної печатки. Інформація про проведення попереднього документального контролю заноситься до Єдиної автоматизованої інформаційної системи державної фіскальної служби [20].

1.3.Аналіз вимог до якості та безпечності органічних синтетичних барвників

Якість продукції - сукупність властивостей продукції, що обумовлюють її придатність задовольняти певні потреби відповідно до її призначення [21].

В Україні якість продукції встановлюється державними стандартами, технічними умовами.

Аналіз основних джерел показав, що до основних показників якості органічних синтетичних барвників відносять:

- Колір.
- Зовнішній вигляд.
- Запах.
- Хімічний склад.
- Насипна щільність (в межах $0,7 \pm 0,1$ г/см³).
- Текучість розплаву (в межах до 25 г/хв.).
- Вологість (в межах 0,05 до 0,1 %).
- Термостійкість (в межах від 200 до 230 °С).
- Якість диспергування (від 7 до 8 балів).

Колір — це особливість сприйняття предмету, яка виникає в свідомості людини при дії на її органи зору електромагнітного випромінювання видимого діапазону спектру [22].

Хімічний склад — частка вмісту окремих хімічних елементів у речовині, матеріалі, сплаві, породі тощо .

Хімічний склад барвника в більшій мірі впливає на його якість та подальше використання.

Насипною щільністю органічних синтетичних барвників називають відношення маси продукції до всього займаного обсягу, включаючи простір між гранулами. Для органічних синтетичних барвників текучість повинна бути $0,7 \pm 0,1$ г/см³.

Текучість розплаву є властивістю від якої залежать всі технологічні параметри процесів переробки барвників у виробі. Текучість для конкретного виробу та способу переробки повинна бути оптимальною. Оптимальна текучість встановлюється дослідним шляхом. Принцип визначення текучості полягає у видаленні розплаву полімеру за заданої температури та тиску через калібрований отвір та вимірювання кількості матеріалу за певний час. Для органічних синтетичних барвників текучість повинна бути до 25 грамів за хвилину.

Вологість органічних синтетичних барвників повинна бути в межах від 0,05 до 0,1 %. Підвищена вологість органічних синтетичних барвників, впливає на процес формування основного виробу. Надлишок вологи видаляють за допомогою підсушування гранул перед використанням, що в свою чергу підвищує собівартість майбутньої продукції. Барвники з вологістю менше визначених показників погано диспергуються в основній масі що викликає нерівномірне забарвлення кінцевої продукції.

Термостійкість визначається здатністю матеріалу чинити опір, не руйнуючись, термічним напруженням, зумовленим зміною температури при нагріванні або охолодженні. Значення термостійкості для органічних синтетичних барвників залежить від хімічного складу барвника [23].

Якість диспергування характеризує властивість барвника рівномірно розчинятися в масі. На початку напрацювання готової продукції, з метою перевірки правильності рецептури та технологічного режиму проводиться технологічне випробування якості диспергування органічних синтетичних барвників.

Так як органічні синтетичні барвники для полімерів виготовляються в основному у вигляді гранул, застосовуються наступні органолептичні показники:

- 1) Зовнішній вигляд – маса гранул розміром (2-6) мм. Допускається наявність однорідної твердої крихти: розміром не більше 7 мм. – не більше 5% за масою, розміром менше 0,3 мм. – не більше 5% за масою.

2) Колір повинен відповідати зразку-еталону або еталону кольору (для концентратів добавок пігментних). Колір поверхонь виробів повинен відповідати зразкам-еталонам кольору або контрольним зразкам кольору палітр “RAL”, “NCS” або “Pantone”. Номінальні значення колірних (колориметричних) характеристик виробів L (світлота), a (хроматична складова, що позначає положення кольору в діапазоні від зеленого до червоного), b (хроматична складова, що позначає положення кольору в діапазоні від синього до жовтого) та їх відхилення ΔL , Δa , Δb , ΔE_{ab} , за міжнародною системою CIELAB, встановлюються в технічній документації виробника.

3) Запах повинен відповідати запаху використаної сировини. Сторонні запахи не допускаються.

Маркування транспортної тари мішків поліпропіленових проводиться згідно з ДСТУ ISO 780 та ГОСТ 14192, з нанесенням маніпуляційних знаків “Таками не брати”, “Оберігати від сонячного світла”, “Берегти від дощу” та додатково повинно містити наступну інформацію:

- 1) Назву, повну адресу, телефон виробника та його знак для товарів і послуг (за наявності);
- 2) Умовне позначення продукції;
- 3) Номер партії;
- 4) Дату виготовлення (число, місяць та дві останні цифри року);
- 5) Штриховий код згідно з ДСТУ 3147;
- 6) Маса нетто;

Маркування повинно бути чітким. При постачанні на експорт маркування виконується на мові, яка зазначена у контракті [24].

Вимоги до безпечності органічних синтетичних барвників встановлено в законі України “Про загальну безпечність нехарчової продукції” та Законі України “Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції”.

Виробники зобов'язані вводити в обіг лише безпечну продукцію. У разі відсутності вимог щодо забезпечення безпечності продукції, відповідна

продукція вважається безпечною, якщо орган державного ринкового нагляду не доведе, що така продукція є небезпечною.

Виробники зобов'язані:

- 1) зазначати на продукції або її упаковці найменування та місцезнаходження виробника, назву, тип або номер товару, номер партії або серійний номер, назви складових частин тощо у випадках та в порядку, визначених законодавством;
- 2) проводити за власною ініціативою експертизу (випробування) зразків продукції, що введена в обіг під їхньою торговельною маркою;
- 3) розглядати звернення споживачів (користувачів) щодо безпечності продукції, введеної в обіг під їхньою торговельною маркою, вживати за результатами такого розгляду необхідних заходів та вести облік таких звернень;
- 4) за необхідності інформувати розповсюджувачів відповідної продукції про заходи, вжиті відповідно до пунктів 2 і 3;
- 5) надавати (в межах своєї діяльності) споживачам (користувачам) інформацію, яка дає їм можливість оцінювати ризики, притаманні продукції протягом звичайного або обґрунтовано передбачуваного строку її використання, якщо такі ризики є не відразу очевидними, без належних попереджень, та яка дає змогу споживачам (користувачам) вживати запобіжних заходів щодо таких ризиків;

Існує декілька класів небезпечності хімічних речовин (ступінь можливої дії хімічної речовини на організм людини):

- 1 клас - надзвичайно небезпечна речовина;
- 2 клас - високонебезпечна;
- 3 клас - помірно небезпечна;
- 4 клас – малонебезпечна [25].

У разі якщо продукція не відповідає загальній вимозі щодо безпечності продукції, її виробник або розповсюджувач має надати в установленому

Кабінетом Міністрів України порядку органу державного ринкового нагляду повідомлення про таку продукцію.

Державний ринковий нагляд за додержанням виробниками та розповсюджувачами продукції загальної вимоги щодо безпечності продукції забезпечується шляхом здійснення державного ринкового нагляду, а також державного контролю продукції при її ввезенні на митну територію України [26].

Під час імпоротно-експортних операцій на продукцію хімічної промисловості обов'язковим є розробка паспорту безпечності.

Дані паспортів безпеки комплектуються відповідно до вимог національного, європейського та міжнародного законодавств:

а) ДСТУ ГОСТ 30333:2009 «Паспорт безпечності хімічної продукції. Загальні вимоги» [27].

б) ДСТУ ГОСТ 31340:2009 «Попереджувальне маркування. Загальні вимоги» [28].

в) ISO 11014:2009 «Safety data sheet for chemical products» [29].

г) Постанова ЄС № 1272/2008 [30].

д) Регламент ЄС 1907/2006 [31].

В паспорті безпечності повинна бути вказана інформація про продукцію в такому порядку:

1) Найменування продукції.

- Найменування вказане на маркуванні (Органічний синтетичний барвник КПП 408).

- Призначення (хімічна полімерна промисловість).

- Нормативний документ згідно якого виготовлено органічний синтетичний барвник (ТУ У 20.5-21628777-005:2015).

- Найменування виробника (ТОВ “Техноком”).

2) Опис шкідливого впливу.

- Особливі вказівки щодо небезпеки для людини і навколишнього середовища (даний продукт не має в складі добавок, які відповідно до

останніх даних постачальника і в використовуваних концентраціях представляють небезпеку для здоров'я людей та навколишнього середовища. Ніяких конкретних факторів ризику не відомо. Повинні виконуватися мінімальні нормативи захисних мір в хімічній промисловості).

- Особливе маркування (спеціального маркування не потребується).

3) Склад основних компонентів:

- Хімічний склад (ПЕВТ (поліетилен високого тиску), $[(C_2H_4)_n]$ CAS №9002-88-4 – 48%; Пігмент жовтий органічний GR-R ($C_{17}H_{13}CaClN_4O_7S_2$) CAS №129423-54-7 - 4%; Пігмент зелений органічний фталоціаніновий G7 ($C_{32}Cl_{16}CuN_8$) CAS №1328-53-6 – 8%; Карбонат кальцію ($CaCO_3$) CAS №471-34-1 – 40%;).

- Фізична форма (тверді гранули).

4) Заходи надання першої допомоги.

- Контакт з шкірою (при контакті з розплавленим матеріалом можливі термічні опіки, місця опіків потрібно обробити спеціальними медичними засобами, при необхідності звернутися до лікаря).

- Контакт з очима (при потраплянні в очі може визвати механічне подразнення. Ретельно промити водою, за необхідності звернутися до лікаря).

- При вдиханні (невідомі шляхи впливу при рекомендованих умовах використання. При високих температурах можливе утворення парів викликаючих подразнення слизової носа та горла, першіння. Забезпечити потерпілого притоком свіжого повітря, при необхідності звернутися до лікаря.).

- При потраплянні всередину організму (невідомі шляхи впливу).

5) Протипожежні дії.

- Продукти згоряння та газу, що утворюються (у випадку пожежі, утворюються небезпечні газоподібні продукти згорання: оксид вуглецю CO, двоокис вуглецю CO_2 , окислені та не окислені вуглеводні).

- Засоби пожежогасіння (при виникненні пожежі гасати усіма відомими засобами пожежогасіння: вогнегасники будь-якого типу, водяний пар, інертний газ, пісок, азбестові ковдри).

6) Заходи з ліквідації аварійних ситуацій.

- Заходи захисту навколишнього середовища (не допускати вибросів пилю і гранул в навколишнє середовище. Не допускати витіку речовини в каналізацію і дренажні канами, які мають шлях до природніх водних систем).

- Методи та матеріали для локалізації та зачистки (не допускати розсипу гранул для запобігання ковзанню. Використовувати будь-які відповідні механічні засоби (наприклад: пилесос, підмітання). Зібраний матеріал помістити в ємності для повторного використання або утилізації. Зберігати подалі від джерел тепла або відкритого полум'я. Якщо матеріал розплавлений зачекати поки охолоне).

7) Правила зберігання продукції та поводження з нею.

- Запобіжні заходи для безпечного поводження (при відповідальному зберіганні і використанні з продуктом не потребується використання спеціальних заходів).

- Умови безпечного зберігання (рекомендується зберігати в сухих складських приміщеннях при температурі не вище 30°C і відносній вологості в місцях зберігання не більше 80%, з мінімальною відстанню 1м від джерел тепла. Виключити потрапляння прямих сонячних променів. Допустимо зберігання в неопалених складських приміщеннях при температурі (-30°C) не більше одного місяця з дня виготовлення. Різка зміна температури при зберіганні може призвести до появи конденсату і вологи всередині упаковок. В такому випадку, перед використанням в виробництві товар необхідно підсушити).

8) Контроль дії. Індивідуальні засоби захисту.

- Загальні захисні дії (достатня вентиляція/витяжка на робочому місці та в місцях зберігання продукції).

- Заходи гігієни (під час роботи слід виконувати звичайні засоби промислової гігієни, в особливості при роботі з продукцією не вживати їжу, не пити і не курити, в перервах між роботою і по її закінченню вимити руки та лице).

- Індивідуальні засоби захисту (захист шкіри: Зазвичай не потребується. Використовуйте тепло-захисний одяг і рукавиці, для обробки гарячого матеріалу; Захист очей: Захисні окуляри з боковими пластинами; Захист органів дихання: не потребується при використанні системи вентиляції, або використовувати спеціальні сертифіковані респіратори).

9) Фізико-хімічні властивості.

- Інформація про основні фізико-хімічні властивості.(форма – тверда гранула; колір – зелений; запах (20°C) – характерний; величина рН – не використовується; розчинність у воді – не розчинне)

10) Стабільність і хімічна активність.

- Небезпечні реакції (при зберіганні і використанні з зазначеними інструкціями небезпечних реакцій не спостерігається).
- Небезпечні продукти розкладання (при використанні за призначенням розкладання не відбувається)

11) Інформація про токсичність.

- Подразнююча дія на шкіру (не подразнювач).
- Подразнююча дія на очі (не подразнювач).
- Гостра оральна токсичність (не визначено).

12) Інформація про дію на навколишнє середовище.

- Можливість фізико-хімічної ліквідації (продукцію можна відділяти механічно, не допускати потрапляння в водойми, каналізацію, в ґрунт).

13) Інформація про утилізацію та ліквідацію відходів.(вторична переробка).

14) Правила транспортування (не являється небезпечним товаром для транспортування. Транспортується усіма видами транспорту в критих

транспортних засобах у відповідності з правилами перевезення грузів, діючим на даний вид транспорту).

15) Нормативна інформація (товар не потребує етикетки, попереджуючої про небезпечність у відповідності з директивами ЄС/відповідними національними законами. Продукт лише для промислового виробництва).

16) Додаткова інформація [27].

1.4. Регламент проведення ідентифікаційної експертизи органічних синтетичних барвників для митних цілей.

Митний контроль є одним з основних та ефективних засобів забезпечення державної митної політики України, законності та правопорядку в митній сфері. Одним з основних засобів митного контролю є експертиза. Часто виникає потреба визначити відповідність товару заявленому коду УКТЗЕД, зазначеного в декларації, встановити країну походження товарів тощо. Тому здійснення експертизи в галузі державної митної справи є дуже важливим питанням, що постає з практичних потреб здійснення державної митної справи і потребує детальної правової регламентації [32].

Митна ідентифікаційна експертиза передбачає встановлення виду й призначення органічних синтетичних барвників, визначення відповідності порівнюваних об'єктів даним, зазначених у супровідних документах.

У Митному кодексі зазначено, що в разі необхідності до здійснення митного контролю можна залучати фахівців та експертів. Далі зазначено, що залучати їх має право керівник митного органу або його заступник за згодою керівника підприємства, установи, організації, де працює фахівець або експерт, а також вказано, що фахівці й експерти, котрі беруть участь у

здійсненні митного контролю, мають право на відшкодування витрат, пов'язаних із їхньою участю в здійсненні митного контролю.

Процедура проведення експертизи починається від моменту виникнення необхідності застосовувати спеціальні знання під час здійснення митного контролю, тому у ст. 517 МК "Одержання проб та зразків для проведення експертизи" зазначено, що посадова особа митного органу має право брати проби та зразки товарів для дослідження (аналізу, експертизи). Проби та зразки товарів беруть у мінімальній кількості, що забезпечує можливість дослідити їх (провести аналіз, експертизу) за нормативами, затвердженими спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи. Про взяття проб та зразків товарів, що перебувають під митним контролем, складають акт за формою, яку встановив спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі митної справи.

Послідовність проведення ідентифікаційної експертизи проходить наступними етапами:

- 1) визначення мети ідентифікації;
- 2) вибір критеріїв ідентифікації;
- 3) визначення засобів ідентифікації;
- 4) вибір методів ідентифікаційної експертизи.

Декларанти мають право бути присутніми під час того, як посадові особи митного органу та інші органи державного контролю беруть проби та зразки товарів. Якщо проби та зразків товарів, що перебувають під митним контролем, беруть інші органи державного контролю, а також декларанти, то тільки в присутності посадових осіб митних органів [33].

Митні органи мають бути ознайомлені з результатами досліджень (аналізу, експертизи) проб та зразків товарів, що перебувають під митним контролем, які провели інші органи державного контролю, а також декларанти. Митним органам також треба подавати копії результатів таких досліджень (аналізів, експертиз).

В діяльності митних органів, яка пов'язана із здійсненням експертизи можна виділити 2 напрямки: здійснення експертизи під час митного контролю і митного оформлення і експертиза при здійсненні провадження в справах про порушення митних правил.

Запит про проведення дослідження (аналізу, експертизи) готується посадовою особою органу ДФС за формою, визначеною в наказі МФУ від 02.12.2016 р. № 1058 «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Департаментом податкових та митних експертиз ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку».

У запиті в обов'язковому порядку зазначаються підстава та мета направлення запиту, визначаються завдання для дослідження (аналізу, експертизи), а саме які характеристики товару (склад, фізичні, фізико-хімічні властивості тощо) необхідно перевірити або встановити.

Визначені у запиті завдання для дослідження (аналізу, експертизи) повинні відповідати меті направлення запиту.

До запиту додаються:

- 1) оригінал акта про взяття проб (зразків) товарів (у разі взяття проб (зразків) товарів);
- 2) копія акта про проведення огляду (переогляду) товарів, транспортних засобів (у разі проведення);
- 3) копії інших супровідних документів, які подаються при здійсненні митного контролю (митна декларація, зовнішньоекономічний договір (контракт), інвойси, рахунки-фактури, накладні, сертифікати (висновки, реєстраційні посвідчення уповноважених державних органів, якщо такі видавались);

4) техніко-технологічна документація про склад, фізико-хімічні властивості товарів, інформація про основні технологічні стадії їх виробництва та призначення [34].

Достовірною техніко-технологічною документацією вважаються офіційно видані книги, стандарти, технічні умови, специфікації, каталоги, креслення, паспортні дані на виріб виробника.

Взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) проводиться уповноваженими посадовими особами органу ДФС

Метою дослідження (аналізу, експертизи) проб і зразків товарів є розв'язання питань:

- визначення коду товару згідно з УКТЗЕД;
- ідентифікації (визначення фізичної та хімічної структури і складу) товару, а також сировини після проведення операцій з її переробки;
- належності товарів до наркотичних засобів, сильнодіючих чи отруйних речовин;
- віднесення товарів до контрольних списків, що обмежують імпорт або експорт цих товарів (товари подвійного або військового призначення);
- належності товару до предметів, що мають художню, історичну та археологічну цінність;
- достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару з України.

Митні органи мають право ознайомлюватися з результатами проведених досліджень (аналізів, експертизи) товарів, які взяв (надав) власник товару, декларант або уповноважена особа органу державного контролю проб і зразків товарів, що перебувають під митним контролем. Митним органам також необхідно подавати копії документів про результати таких досліджень (аналізів, експертизи). У складних випадках (невідомий об'єкт дослідження, необхідність застосовувати спеціальні пристрої або фахові знання тощо) керівник митного органу або його заступник може залучати до взяття (надання) проб і зразків спеціалістів та експертів

відповідних митних лабораторій та інших організацій в установленому порядку [35].

При проведенні ідентифікаційної експертизи органічних синтетичних барвників в першу чергу враховують їх хімічний склад для правильного визначення коду УКТЗЕД також, в відповідних випадках враховують або перевіряють такі дані та характеристики:

- 1) Колір згідно кольорових палітр “RAL”, “NCS”, “Pantone”;
- 2) Насипна щільність в залежності від виду та форми частинок барвника;
- 3) Термостійкість в градусах Цельсія;
- 4) Вологість у відсотках;
- 5) Якість диспергування.

При ідентифікації зразків органічних синтетичних барвників слід дотримуватись такої схеми:

- 1) Відібрати проби (зразки) органічних синтетичних барвників, заповнити акт встановленої форми про взяття проб;
- 2) Визначити вид та призначення виробу (органічні синтетичні барвники, фарби, лаки тощо), що відповідає різним класифікаційним угрупованням згідно з УКТЗЕД.
- 3) Вибрати критерії ідентифікації;
- 4) Вибрати показники ідентифікації;
- 5) Вибрати методи ідентифікації;
- 6) Провести ідентифікаційну експертизу відібраних зразків обраними методами;
- 7) Оформити отримані результати ідентифікаційної експертизи у вигляді висновку встановленої форми.

Для проведення експертизи органічних синтетичних барвників слід відібрати 0,2 кілограми продукції для досліджень та 0,2 кілограми контрольного зразку, але не менше однієї упаковки на дослідження та контрольний зразок [36].

Після взяття проби потрібно скласти акт про взяття проб. В акті посадова особа державної фіскальної служби вносить дані про місце відбору зразків, присутніх при цьому осіб, мету експертизи. До акту вноситься інформація про товар яка зазначена в митній декларації а саме про: найменування продукції, виробника, інформація про транспортний засіб на якому поставляється товар, одиниця виміру, загальний обсяг партії, кількість відібраної продукції. Також необхідно зазначити в яку упаковку були відібрані проби, зазначити інформацію про пломбування відібраних зразків та місце куди відправляються зразки для проведення експертизи. Акт про взяття проб підписується уповноваженою особою ДФС та присутніми при відборі зразків.

Для безпосереднього дослідження відібраних проб товару, експерт визначає методи та засоби проведення експертизи згідно заявленої мети. Після проведення експертизи складається висновок в якому зазначаються результати експертизи. На основі отриманих результатів уповноважена особа ДФС приймає рішення щодо подальшого оформлення товару або дій відносно порушення митних правил.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА ОРГАНІЧНИХ СИНТЕТИЧНИХ БАРВНИКІВ

2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження

Об'єктом дослідження є органічні синтетичні барвники, що переміщуються через митний кордон України.

Органічні синтетичні барвники – це інтенсивно забарвлені органічні сполуки, що були отримані в результаті органічного синтезу, придатні для фарбування матеріалів. Колір барвників залежить від того, що вони вибірково поглинають частину світлових хвиль видимого спектра, а решту відбивають. Хімічна будова барвників характеризується наявністю в їхніх молекулах так званих хромофорів - ланцюгів спряження і ароматичних або гетероциклічних ядер з ауксохромами [37].

Загальну схему досліджень органічних синтетичних барвників зображено на рис. 2.1.

Для проведення митної експертизи було обрано п'ять зразків органічних синтетичних барвників:

1. Торговельна марка “Кредолен” - КПП 114, виробництва ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200.
2. ТМ “Технофін” - КПП 408, , виробництва ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200.
3. ТМ “Технофін” - КПП 8002, , виробництва ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200.
4. ТМ “Технофін” - КПП 306, , виробництва ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200.
5. ТМ “Аддитех” - КПП 20038, , виробництва ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200.

Рис. 2.1. Загальна схема дослідження органічних синтетичних барвників

Для визначення показників якості використовують різноманітні методи. Методи характеризуються засобами випробувань для визначення тих чи інших якісних властивостей товарів.

Всі методи, за способом отримання інформації про той чи інший показник якості згруповані у наступні розділи (рис.2.2.).

Рис. 2.2. Методи за способом отримання інформації

В роботі було використано такі методи:

1) Аналітичний метод дослідження був використаний при проведенні аналізу стану і динаміки ринку органічних синтетичних барвників в Україні і світі, в другому розділі при вивченні асортименту та при визначенні правильності маркування продукції. Аналітичний метод передбачає розкладання базової інформації на частини для комплексного їх вивчення. Аналіз – це розчленування предмета на його складові частини з метою їхнього всебічного вивчення. За допомогою аналітичного методу нами визначалися повнота маркування, колір.

Порівняння – це метод, основою якого є зіставлення об'єктів для вивчення спільності та відмінності між ними. Для порівняння окремої інформації необхідно її виділити за допомогою аналізу, тому ці два методи застосовуються разом у формі порівняльного аналізу або комплексного методу. Метод був використаний з метою аналізу існуючих нормативних документів, що регулюють безпечність органічних синтетичних барвників.

2) Інструментальний метод — метод визначення (вимірювання) дійсних значень показників якості за допомогою технічних пристроїв. Призначений для визначення фізико-хімічних показників якості.

Перевагою інструментального методу є об'єктивність оцінки, вираження результатів в загальноприйнятих одиницях виміру, зіставлення і відтворюваність результатів. Недоліком інструментального методу є: високі витрати на проведення випробувань, для яких потрібні обладнання, випробувальні лабораторії, лабораторне і допоміжне обладнання. Застосування інструментального методу при товарній експертизі рекомендується в тих випадках, коли без даних, отримуваних за допомогою цих методів, неможливо зробити об'єктивні і достовірні висновки [38].

В дипломній роботі інструментальний метод був використаний при визначенні хімічного складу, насипної щільності, термостійкості, вологості, плинності розплаву та якості деспергування органічних синтетичних барвників.

3) Органолептичний метод — це метод визначення якості продукції безпосередньо за допомогою органів відчуттів людини: (зору, слуху, дотику, смаку, запаху). Значна перевага даного методу — швидкість при отриманні даних, порівняно із використанням хімічного чи інструментального аналізу. Суттєвим недоліком методу — є слабка верифікованість, та значна суб'єктивність.

Органолептичний метод був використаний в роботі під час оцінки зовнішнього вигляду, кольору та запаху органічних синтетичних барвників.

2.2. Товарознавча характеристика асортименту органічних синтетичних барвників, що переміщуються через митний кордон України

Товарний асортимент — це сукупність різноманітних товарів, об'єднаних певною споживчою, торговою або виробничою ознакою. У торгівлі виділяють товари простого і складного асортименту.

Органічні синтетичні барвники мають складний асортимент у зв'язку з різноманітністю їх хімічного складу та призначення. Органічні синтетичні

барвники використовуються в багатьох галузях для фарбування різних матеріалів. Найбільше органічні синтетичні барвники використовуються для надання кольору полімерам [39].

Основна ознака формування асортименту органічних синтетичних барвників це їх колір. Також широту асортименту барвників формує їх

- концентрована насиченість пігментами;
- хімічний склад;
- термостійкість;
- розмір та форма частин барвника.

Органічні синтетичні барвники виготовляються у вигляді гранул, порошку, брусків тощо.

Основний асортимент органічних синтетичних барвників за кольорами в системі Pantone наведено в табл.2.1.

Таблиця 2.1.

Асортимент концентратів органічних синтетичних барвників за кольорами в системі Pantone.

Умовне позначення кольору за системою Pantone	Колір
1	2
Pantone 000 - 099; Pantone 004; Pantone 005-1; Pantone 009-5; Pantone 0000 - 0999; Pantone 00000 - 09999;	Білий, перламутровий.
Pantone 100 - 199; Pantone 1000 - 1999; Pantone 10000 - 09999;	Червоний, рожевий.
Pantone 200 - 299; Pantone 2000 - 2999; Pantone 20000-29999;	Помаранчевий.
Pantone 300 - 399; Pantone 3000 - 3999;	Жовтий.

1	2
Pantone 400 - 499; Pantone 4000 - 4999; Pantone 40000-49999;	Зелений, бірюзовий.
Pantone 500 - 599; Pantone 5000 - 5999; Pantone 50000-59999;	Синій, блакитний
Pantone 600 - 699; Pantone 6000 - 6999; Pantone 60000-69999;	Кремовий.
Pantone 700 - 799; Pantone 7000 - 7999; Pantone 70000-79999;	Коричневий.
Pantone 800 - 899; Pantone 8000 - 8999; Pantone 80000-89999;	Сріблястий, фіолетовий, сірий.
Pantone 900 - 999; Pantone 9000 - 9999; Pantone 90000-99999;	Чорний, золотавий, бронзовий.

Асортимент органічних синтетичних барвників за хімічним складом наведений в табл 2.2.

Таблиця 2.2.

Асортимент органічних синтетичних барвників за хімічним складом

Група барвників за хімічною будовою.	Особливість, застосування
1	2
Діазонові барвники (марки ДП)	Містять ядро дібезпіразіна яке надає колір барвнику. Широка палітра кольорів, низька світлостійкість. Для фарбування деревини.

1	2
Трефенілметанові барвники (марки ТМБ)	В залежності від положення аміно- і оксигруп віділяють три основні ряди барвників – ряд Дейбнера; ряд фуксину; ряд ауріну. Колір надає парахіноїдне бензольне ядро. Включають майже усю гамму кольорів. Низька світлостійкість. Для фарбування металів.
Поліметинові барвники (марки ПМБ, КМПБ)	Колір надають етиленові зв'язки. Палітра кольорів – темні холодні кольори. Висока світлостійкість. Для фарбування полімерів
Азобарвники (марки КППГ, АБ)	Колір надають ауксохроми які наявні в азогрупах. Більше половини органічних синтетичних барвників це азобарвники. Уся палітра кольорів, висока світлостійкість. Для фарбування полімерів.

У міжнародній практиці в основному використовують органічні синтетичні барвники для полімерів у вигляді гранул це зумовлено тим , що фарбування полімерів проводиться “в масі” - коли матеріал знаходиться в розплавленому стані, до нього додають пігмент або барвник. При цьому відбувається диспергування (розпилення) частинок останнього в масі полімеру, що забезпечує рівномірність і насиченість фарбування.

Додавати органічні синтетичні барвники в розплав полімеру можна у вигляді порошку або в складі іншого розплаву. Фарбування полімерів “в масі” шляхом додавання порошку барвника незручно, так як це має ряд

недоліків: незадовільні оптичні властивості полімеру, що фарбується, зниження механічних показників виробів, невиправдано велика витрата дороговартісного барвника, труднощі переходу від одного кольору до іншого, викликана чищенням обладнання. В основному всі перераховані недоліки мають одне пояснення - складність повного диспергування (розподілу) барвника в розплаві полімеру. Частинки барвника злипаються, що призводить до виникнення тріщин, тьмяності і нерівномірності забарвлення [40].

Для запобігання описаних вище проблем, а також поліпшення умов праці при фарбуванні полімерів використовують гранульовані органічні синтетичні суперконцентрати барвників.

Суперконцентрати представляють собою дисперсії пігментів в речовинах, які легко поєднуються з забарвлюваним полімером. Іншими словами, при використанні суперконцентрату в обсяг полімеру вводиться вже диспергований порошок пігмента. При переробці частки барвника будуть легко і рівномірно розподілятися по всьому об'єму майбутнього виробу, не сліпаючись і не осідаючи в нижній частині виробничого циліндра.

У назві суперконцентратів приставка «супер» означає високий вміст порошку пігмента в фарбувальній масі (до 90%). При цьому поряд з суперконцентратами існують просто концентрати барвників, які містять в своєму складі до 20% пігменту. Виробникам пластмасових виробів вигідніше мати справу з суперконцентратами, так як через високий вміст пігменту їх витрата на виробництво значно нижче.

Найбільшою популярністю користуються органічні синтетичні барвники з включенням полімерів синього, зеленого та червоних кольорів, що обумовлено можливістю змішування цих барвників для отримання широкої кольорової гамми.

Розмір часток гранульованих концентратів та суперконцентратів вказаний в табл.2.3.

Розмір часток гранул концентратів та суперконцентратів органічних синтетичних барвників.

Показник	Діаметр часток
1	2
Дрібні гранули	0,5 мм.
Гранули Середніх розмірів	0,5 – 1 мм.
Великі гранули	Понад 1 мм.

Світлостійкість забарвлення дуже важлива для виробів, які експлуатуються тривалий час і знаходяться під впливом атмосферних умов. Якщо світлостійкість органічних синтетичних барвників недостатня, то відбувається погіршення декоративних властивостей виробів та фізико-механічні властивостей товару. Ступінь світлостійкості барвників характеризується пігментами які були обрані при виробництві барвника.

Термостійкість органічних синтетичних барвників характеризується основою, тобто хімічною речовиною що переважає в складі, для концентратів органічних синтетичних барвників це полімер з якого він складається, для суперконцентратів – барвник. За термостійкістю органічні синтетичні барвники можна розділити на три групи.

- 1) З низькою термостійкістю до 250 °С (концентрати на основі поліетилену високого тиску, суперконцентрати на основі карбонату кальцію).
- 2) З середньою термостійкістю з 250 °С до 280 °С (концентрати на основі суміші поліетилену низького і високого тиску).
- 3) З високою термостійкістю з 280 °С і вище (концентрати на основі поліетилену низького тиску).

В Україні виробництвом органічних синтетичних виробників займаються такі підприємства: ТОВ “Техноком”, ТОВ “Юнікрон”, ТОВ “Промислова хімія в Україні”, ТОВ “ІКСЕЛ”, ТОВ “Інтерпластик”, ТОВ “М-

Техгрупп”, ТОВ “Тех-Маш”, ТОВ “ЕТС-Київ”, ТОВ “Пласт Групп”, ТОВ “Мастербач Систем”. Частки виробників органічних синтетичних барвників показано на рис. 2.2.

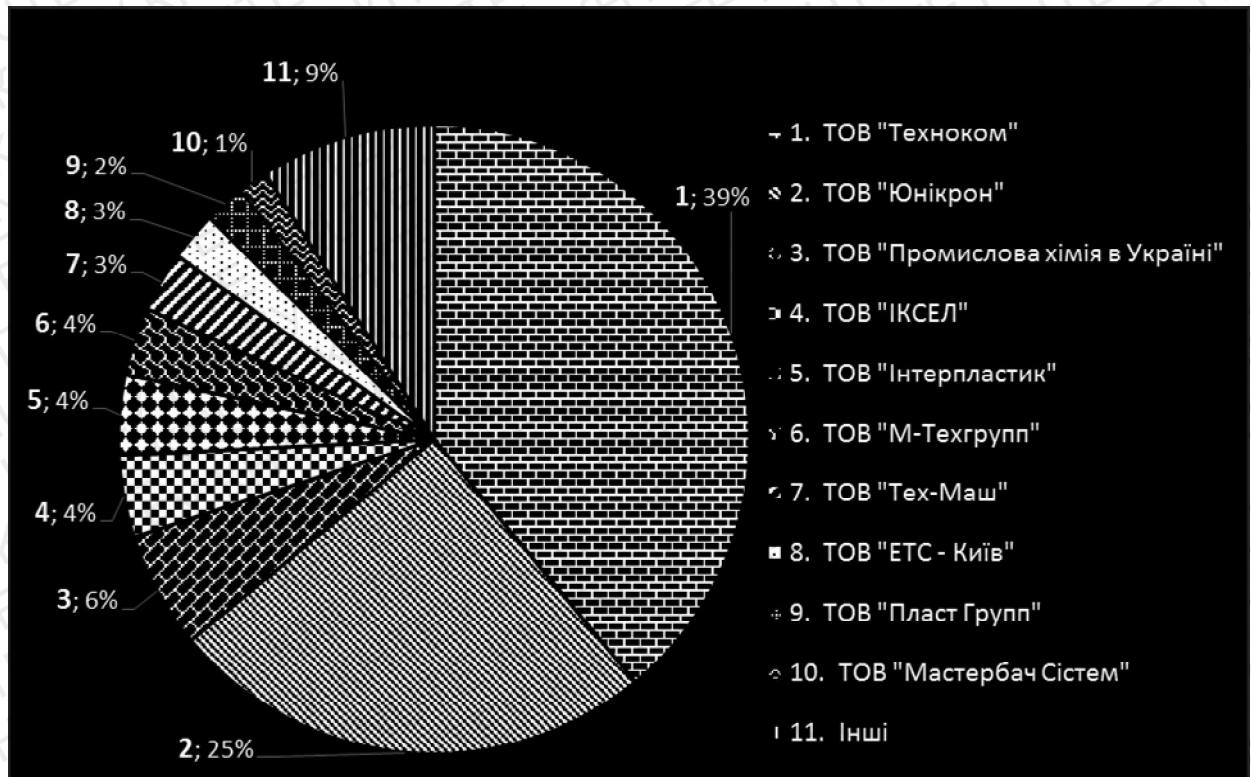

Рис 2.2. Частки виробників органічних синтетичних барвників на ринку України та у розрізі експорту.

Асортимент органічних синтетичних барвників, що переміщуються через митний кордон України в режимі експорту досить широкий. Українські компанії виробники експортують свою продукцію в багатоманітних кольорових гаммах, що зумовлено налагодженим виробництвом органічних синтетичних барвників різного хімічного складу. Європейські компанії в основному закупають гранульовані барвники з низьким ступенем термостійкості це зумовлено бажанням імпортерів знизити витрати під час виробництва основної продукції, інтерес до органічних синтетичних барвників з високим рівнем світлостійкості характеризує особливість використання в виробництві пакувальних матеріалів (поліетиленових пакетів, мішків тощо).

Імпортери з країн СНД в основному закупають суперконцентрати барвників, щоб зменшити витрати головного пігменту при виготовленні

основної продукції. Однією з особливостей використання органічних синтетичних барвників в країнах СНД є застосування їх в будівельній промисловості, для фарбування полімерних листів, труб, проводів тощо.

2.3. Розробка критеріїв, засобів і методів ідентифікації органічних синтетичних барвників для митних цілей

Термін ідентифікація означає ототожнювання, встановлення відповідності продукції, наявності співпадіння чогось з чимось.

В процесі ідентифікації товарів виявляють відповідності досліджуваного товару основній моделі (зразку), що характеризується тією ж сукупністю показників, або базової інформації про товар, що подається на маркуванні, нормативних або товарно-супровідних документах.

Метою ідентифікації товарів для митних цілей є перевірка: достовірного коду згідно з УКТЗЕД, митної вартості, країни походження, застосування тарифних і нетарифних заходів регулювання.

Критерій ідентифікації – ознака конкретного товару, придатна для встановлення його відповідності зразку, інформації у товаросупровідних документах, нормативним і технічним вимогам, а також приналежності до групи однорідних товарів [41].

До засобів ідентифікації товарів відносять нормативні документи, технічні документи, маркування тощо.

У нашому випадку в якості засобів ідентифікації виступали товар, товаросупровідні документи, пакування, маркування та ТУ У 20.5-21628777-005:2015. Маркування тари органічних синтетичних барвників повинно містити: назву, повну адресу, телефон виробника та його знак для товарів і послуг (за наявності); Умовне позначення продукції; Номер партії; Дату виготовлення (число, місяць та дві останні цифри року); Штриховий код згідно з ДСТУ 3147; Маса нетто;

Маркування повинно бути чітким. При постачанні на експорт маркування виконується на мові, яка зазначена у контракті.

До основних ідентифікаційних ознак органічних синтетичних барвників належать: назва, вид виробу, призначення, позначення нормативного документа, артикул або каталожний номер, відомості про виробника або у разі, коли виробник не зареєстрований на території України, також про уповноваженого ним представника – резидента України, дата виробництва, гарантійний термін або термін придатності.

Ідентифікація органічних синтетичних барвників виробництва ТОВ “Техноком” здійснюється згідно з ТУ У 20.5-21628777-005:2015 “Концентрати та суперконцентрати добавок для полімерів”.

Для встановлення найменування та кольору органічного синтетичного барвника аналізується нанесене на продукцію маркування та товаросупровідні документи (CMR, Інвойс, Carnet TIR, специфікація тощо).

Визначення хімічного складу для правильності ідентифікації барвника згідно УКТЗЕД. Інформація про хімічний склад та правила поводження з органічним синтетичним барвником зазначені в паспорті безпечності.

Визначення насипної щільності визначається згідно ISO 60:1977 або методом визначення маси на одиницю об’єму матеріалу, який вільно просипається через лійку заданої конструкції в ємність з визначеним внутрішнім об’ємом. Перед дослідженням ретельно перемішують пробу досліджуваної продукції. Встановлюють лійку вертикально так, щоб нижній отвір знаходився на відстані (20-30) мм. над вимірювальним циліндром. Через лійку пропускають досліджувану продукцію. При необхідності досліджувану продукцію розпушують за допомогою палички. Після заповнення вимірювального циліндру, прямою пластиною вирівнюють верх циліндру з верхнім краєм ємності, щоб прибрати зайвий матеріал. Зважують вміст вимірювального циліндру з точністю до 0,1 г за допомогою ваг.

Насипну щільність досліджуваного матеріалу розраховують за формулою (2.1.):

$$\rho = \frac{m}{V} \quad (2.1)$$

де m – маса досліджуваного матеріалу, г;

V – об'єм циліндру, см³ ($V=95,6$ см³);

ρ – насипна щільність, г/см³.

За результатами вимірювання приймають середнє арифметичне даних двох паралельних визначень, розходження між ними не повинно перевищувати 0,01 г/см³ [24].

Насипну щільність сипучих матеріалів, в тому числі органічних синтетичних барвників також можна визначити за допомогою газового об'ємоміра або за допомогою гідростатичного зважування.

Принцип дії газового об'ємоміра заснований на законі Бойля – Маріотта. Газовий об'ємомір складається з металевого робочого балона, приєднаної до нього знизу скляної колби, довгої манометричної трубки та допоміжного резервуара, заповненого водою. Балон герметично закривається кришкою з краном. В середині цього балона встановлюється відерко, в яке поміщують досліджувану речовину. Скляна колба має дві мітки – одну знизу, другу – вгорі, тоді об'єм поміж мітками вказаний на стінці колби. Переміщуючи резервуар у вертикальному напрямі, можна змінювати рівень води в резервуарі та манометрі.

Для визначення об'єму речовини, яка поміщена у балон, треба знайти об'єм повітря в цьому балоні спочатку без досліджуваної речовини, а потім разом з нею. Об'єм речовини дорівнює, очевидно, різниці виміряних об'ємів.

Визначення термостійкості згідно ISO 17855-2:2016 для визначення призначення та основної хімічної складової органічного синтетичного барвника. Досліджується шляхом підігрівання барвника до моменту зміни ним агрегатного стану з твердого на рідкий.

Термостійкість досліджуваних органічних синтетичних барвників визначається за допомогою спеціального резервуара де проба барвника піддається дії високих температур. Значення температури при якій барвник з твердого агрегатного стану перетворюється в рідкий відповідає значенню його термостійкості.

Вологість органічних синтетичних барвників визначається згідно з ISO 17855-2:2016 або термогравіметричним методом за допомогою масового вологоміру з індикацією результату вимірювання на дисплеї. Продукцію яку досліджують, вагою не більше 50 г, розподіляють на чаші рівномірним шаром товщиною від 3 мм до 10 мм.

Закривають кришку вологоміру, обнуляють дані на дисплеї, після чого запускають процес вимірювання. Час вимірювання не менше 5 хв. за температури $(100 \pm 2) ^\circ\text{C}$. Значення вологості у відсотках виводиться на дисплеї в кінці вимірювання [42].

До непрямих методів визначення вологості сипучої продукції відноситься кондуктометричний метод. Кондуктометричний метод базується на залежності електричного опору матеріалу від ступеня його вологості: чим вища вологість, тим менший питомий опір матеріалу і тим вища його електропровідність .

Текучість розплаву характеризує фізичну властивість розігрітого барвника при визначеному тиску витікати через отвір матриці за одиницю часу.

Екструзійний пластомір встановлюють по рівню, нагрівають до необхідної температури і витримують при цій температурі не менше 15 хв. У камеру екструзійного пластоміру, за допомогою лійки, завантажують підготовлену наважку досліджуваної продукції і ущільнюють її. В камеру вставляють поршень і в залежності від типу матеріалу на нього поміщають відповідний вантаж. Час попереднього прогріву – 5 хв.

Для визначення плинності розплаву відбирають відрізки витиснутого матеріалу, які послідовно відрізають через певні проміжки часу.

Після охолодження отримані відрізки зважують. Маса відрізка визначається як середнє арифметичне результатів зважування всіх відрізків.

Плинність розплаву, в г/10 хв., розраховують з точністю до двох значних цифр згідно з формулою (2.2.):

$$ПТР(T, P) = \frac{t \cdot m}{\alpha} \quad (2.2.)$$

де Т – температура, °С;

Р – навантаження, Н (кгс);

t – стандартний час, с;

m – середня маса відрізків витиснутого матеріалу, г.;

а – фактичний час отримання відрізка матеріалу, с.

Якість диспергування характеризує можливість використання барвника в різних галузях виробництва, визначається за ISO 17855-2:2016 (3 частина).

Зовнішній вигляд кольору органічних синтетичних барвників проводиться візуально співставленням зі зразками – еталонами при освітленні від 200 лк. до 300 лк. Природним денним світлом або лампою денного освітлення; контролювання колірних (колориметричних) характеристик продукції проводиться згідно з EN 12608 або за допомогою спектрофотометра X – Rite наступним чином.

Готують наважку вагою 300 г, що складається з суміші полімеру вагою 294 г та концентрату добавки вагою 6 г, яку гомогенізують обережним струшуванням в пакеті протягом 1 хв. і завантажують в лійку термопластавтомату після повного очищення шнека литтєвої машини.

Виготовляють зразки плашок-відливки на термопластоавтоматі з наважки в неперервному циклі у наступному режимі:

Поліетилен високого тиску (ПЕВТ), марка 15803-20: Тпо зонам = 165-175-195-195 °С

Поліетилен низького тиску (ПЕНТ), марок М80064S або НМА 018:
Тпо зонам = 165-175-195-195 °С

Полістирол загального призначення “кристалічний” (ПС), марок 525 або 825: Тпо зонам = 185-185-220-220 °С

Відбір плашок для контролювання колориметричних характеристик проводять при сталому робочому режимі термопластавтомату і якщо перероблено приблизно 2/3 всієї наважки.

Проводять безпосереднє вимірювання колориметричних характеристик відібраних плашок за допомогою спектрофотометра X-Rite [24].

Якість диспергування проводять методом оснований на визначенні кількості включень в плівці, яка виготовлена з полімеру модифікованого органічним синтетичним барвником.

Для дослідження, за допомогою екструдеру, готують зразок рукавної плівки з відповідним вмістом органічного синтетичного барвника. Для виготовлення плівки використовують поліетилен високого тиску 158-03020, який попередньо вручну змішують з органічним синтетичним барвником якого повинно бути в розрахунку до загальної маси 5%.

Далі з приготовленої суміші виготовляють плівку у вигляді рукава шириною 300 мм., товщиною (50-80) мкм. Температурний режим повинен становити 190 °С.

З отриманої плівки (з області найбільш інтенсивного диспергування) відбирають плівку довжиною (1-2) м і розрізають з однієї сторони для одношарового перегляду.

Плівку переглядають через матове скло в денному світлі і кожне включення відмічають порядковим номером, і визначають їх загальну кількість на квадратний метр.

Розміри включень визначають за допомогою десятикратної вимірювальної лупи .

За кількістю включень та їх розмірами, визначають оцінку якості диспергування у балах [24].

При ідентифікації органічних синтетичних барвників використовувались наступні методи:

— аналітичний метод при вивченні повноти маркування. Метод передбачає дослідження, за якого явище або об'єкт дослідження розкладається на частини, кожна з яких вивчається окремо. Цей метод дає можливість вивчити окремі сторони явища та об'єкта, зробити ряд наукових абстракцій.

— вимірювальний метод, що ґрунтується на використанні інформації, яку одержують з використанням технічних вимірювальних засобів. Він найбільш поширений при експертизі [43].

Під час експертизи за допомогою вимірювального методу визначались хімічний склад, насипна щільність, термостійкість, вологість, плинність розплаву, якість диспергування.

Для експертизи органічних синтетичних барвників розроблено критерії, методи та засоби ідентифікації табл.2.4.

Таблиця 2.4.

Розроблені критерії, показники, засоби та методи ідентифікації органічних синтетичних барвників у полімерному носії

Критерії та показники ідентифікації	Засіб ідентифікації	Метод ідентифікації
1	2	3
Повнота маркування	Маркування, ТСД;	Аналітичний
Колір	Маркування; Товар; ТСД;	Аналітичний, органолептичний
Хімічний склад	Паспорт якості, Паспорт безпечності; Товар;	Інструментальний
Насипна щільність, г/см ³	Паспорт якості; товар; маркування, ISO60:1977;	Інструментальний

1	2	3
Термостійкість, С	Паспорт якості; товар; ISO 17855-2:2016	Інструментальний
Вологість, %	Паспорт якості;товар; ISO 17855-2:2016	Інструментальний
Текучість розплаву	Паспорт якості; товар; ISO 17855-2:2016	Інструментальний
Якість диспергування,	Паспорт якості; товар; ISO 17855-2:2016 (3 частина)	Інструментальний

Таким чинном за розробленими критеріями можна ідентифікувати органічні синтетичні барвники за рядом показників.

2.4. Ідентифікаційна експертиза органічних синтетичних барвників та оформлення її результатів

Досліджено п'ять зразків органічних синтетичних барвників виробництва ТОВ “Техноком”, що постачаються в режимі експорту з України, а саме:

1. ТМ “Кредолен” - КПП 114;
2. ТМ “Технофін” - КПП 408;
3. ТМ “Технофін” - КПП 8002;
4. ТМ “Технофін” - КПП 306;
5. ТМ “Аддитех” - КПП 20038;

На першому етапі ідентифікації проводимо дослідження повноти маркування тари в яку упаковані органічні синтетичні барвники.

Обрані нами барвники упаковані в поліпропіленові мішки на яких нанесено маніпуляційні знаки “Таками не брати”, “Оберігати від сонячного світла”, “Берегти від дощу” згідно з ДСТУ ISO 780.

1. ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200, e-mail: office@technocom-llc.com, тел: (044) 425-93-06, 425-93-04. Найменування продукції - ТМ “Кредолен” - КППГ 114. Номер партії – 5019021163K330. Дата виробництва – 02.02.2018. Колір – червоний. Полімерний носій – ПЕВТ (поліетилен високого тиску). Упаковка – по 25±1% кг. Нормативний документ – ТУ У 20.5-21628777-005:2015.

2. ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200, e-mail: office@technocom-llc.com, тел: (044) 425-93-06, 425-93-04. Найменування продукції - ТМ “Технофін” - КППГ 408. Номер партії – 5019021163K331. Дата виробництва – 17.02.2018. Колір – зелений. Полімерний носій – ПЕВТ (поліетилен високого тиску). Упаковка – по 25±1% кг. Нормативний документ – ТУ У 20.5-21628777-005:2015.

3. ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200, e-mail: office@technocom-llc.com, тел: (044) 425-93-06, 425-93-04. Найменування продукції - ТМ “Технофін” - КППГ 8002. Номер партії – 5019021163K332. Дата виробництва – 19.02.2018. Колір – фіолетовий. Полімерний носій – ПЕВТ (поліетилен високого тиску). Упаковка – по 25±1% кг. Нормативний документ – ТУ У 20.5-21628777-005:2015.

4. ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200, e-mail: office@technocom-llc.com, тел: (044) 425-93-06, 425-93-04. Найменування продукції - ТМ “Технофін” - КППГ 306. Номер партії – 5019021163K333. Дата виробництва – 05.02.2018. Колір – жовтий. Полімерний носій – ПЕВТ (поліетилен високого тиску). Упаковка – по 25±1% кг. Нормативний документ – ТУ У 20.5-21628777-005:2015.

5. ТОВ “Техноком” вул. Покровська 1-В, м. Ірпінь, Україна, 08200, e-mail: office@technocom-llc.com, тел: (044) 425-93-06, 425-93-04. Найменування продукції - ТМ “Аддитех” - КПП 20038. Номер партії – 5019021163K334. Дата виробництва – 07.02.2018. Колір – помаранчевий. Полімерний носій – ПЕВТ (поліетилен високого тиску). Упаковка – по $25 \pm 1\%$ кг. Нормативний документ – ТУ У 20.5-21628777-005:2015.

Маркування усіх 5 зразків органічних синтетичних барвників відповідає ДСТУ ISO 780 та ГОСТ 14192.

Товаросупровідні документи, на партію представлені: CMR (міжнародна автомобільна товаро-транспортна накладна), інвойс (рахунок фактура), зовнішньоекономічний договір купівлі-продажу стороною якого є виробник товарів, специфікація на партію продукції, Carnet TIR (книжка МДП), пакувальний лист, калькуляція витрат на виробництво, прайс-лист, паспорт безпечності хімічної продукції, паспорт якості.

Хімічний склад органічних синтетичних барвників вказаний в калькуляції виробника та в паспортах безпечності табл.2.5.

Таблиця 2.5.

Хімічний склад органічних синтетичних барвників для фарбування полімерів

Найменування барвника	Найменування хімічного компонента, хімічна формула, ідентифікаційний номер CAS.	Вміст %
1	2	3
ТМ “Кредолен” - КПП 114	ПЕВТ (поліетилен високого тиску), $[(C_2H_4)_n]$ CAS №9002-88-4	20
	Карбонат кальцію $(CaCO_3)$ CAS №471-34-1	60
	Пігмент червоний органічний 170 $(C_{26}H_{22}N_4O_4)$ CAS №2786-76-7	20

1	2	3
ТМ “Технофін” - КІПГ 408	ПЕВТ (поліетилен високого тиску), ([C ₂ H ₄] _n) CAS №9002-88-4	48
	Пігмент жовтий органічний GR-R (C ₁₇ H ₁₃ CaClN ₄ O ₇ S ₂)CAS №129423	4
	Пігмент зелений органічний фталоціаніновий G7 (C ₃₂ Cl ₁₆ CuN ₈) CAS №1328-53-6	8
	Карбонат кальцію (CaCO ₃) CAS №471-34-1	40
ТМ “Технофін” - КІПГ 8002	ПЕВТ (поліетилен високого тиску), ([C ₂ H ₄] _n) CAS №9002-88-4	30
	Пігмент фіолетовий органічний RL PV23 (C ₃₅ H ₂₃ Cl ₂ N ₃ O ₂) CAS №6358-30-1	40
	Карбонат кальцію (CaCO ₃) CAS №471-34-1	30
ТМ “Технофін” - КІПГ 306	ПЕВТ (поліетилен високого тиску), ([C ₂ H ₄] _n) CAS №9002-88-4	35
	Пігмент жовтий органічний GR-R (C ₁₇ H ₁₃ CaClN ₄ O ₇ S ₂) CAS №129423	35
	Карбонат кальцію (CaCO ₃) CAS №471-34-1	28
	Двуокис титану (TiO ₂) CAS №13463-67-7	2
ТМ “Аддитех” - КІПГ 20038	ПЕВТ (поліетилен високого тиску), ([C ₂ H ₄] _n) CAS №9002-88-4	76
	Пігмент помаранчевий органічний (C ₃₂ H ₂₄ Cl ₂ N ₈ O ₂) CAS №3520-72-7	21
	Пігмент жовтий органічний GR-R (C ₁₇ H ₁₃ CaClN ₄ O ₇ S ₂) CAS №129423-54-7	1
	Пігмент червоний органічний 170 (C ₂₆ H ₂₂ N ₄ O ₄) CAS №2786-76-7	2

Органічні синтетичні барвники, експертизу яких було проведено використовуються в промисловості для фарбування полімерів, а саме у виробництві плівок, труб, поліпропіленових і полістирольних листів, виробів виготовлених методами лиття під тиском і видувного формування, поліпропіленових мішків і біг бегів, для кабельно провідникової продукції, для виробів які застосовуються в обробних роботах (дюбеля, плінтуса та інша фурнітура), для полімерних покрівельних матеріалів, для спінених теплоізоляційних плит і т.д. За хімічним складом усі барвники являються органічними синтетичними барвниками [44].

В таблиці 2.6. зазначено результати ідентифікаційної експертизи органічних синтетичних барвників що переміщуються через митний кордон України.

Таблиця 2.6.

Результати ідентифікаційної експертизи органічних синтетичних барвників у складі полімерного носія за фізико хімічними показниками

Показник ідентифікації	Найменування (марка)				
	КПГ 114	КПГ 408	КПГ 8002	КПГ 306	КПГ 20038
1	2	3	4	5	6
Колір	Червоний	Зелений	Фіолетовий	Жовтий	Помаранчевий
Хімічний склад	$[(C_2H_4)_n] + CaCO_3 + C_{26}H_{22}N_4O_4$	$[(C_2H_4)_n] + C_{17}H_{13}CaClN_4O_7S_2 + C_{32}Cl_{16}CuN_8 + CaCO_3$	$[(C_2H_4)_n] + C_{35}H_{23}Cl_2N_3O_2 + CaCO_3$	$[(C_2H_4)_n] + C_{17}H_{13}CaClN_4O_7S_2 + CaCO_3 + TiO_2$	$C_{32}H_{24}Cl_2N_8O_2 + C_{17}H_{13}CaClN_4O_7S_2 + C_{26}H_{22}N_4O_4 + [(C_2H_4)_n] + CaCO_3 + TiO_2$
Насипна щільність, г/см ³	0,8	0,83	0,78	0,77	0,75
Термостійкість, °C	230	230	200	200	220

Вологість, %	0,03	0,04	0,05	0,04	0,04
Текучість розплаву , г/10 хв.	17	21	20,7	3,7	10
Якість диспергува н-ня, бали	7	8	7	7	8

Згідно з отриманих результатів усі досліджувані зразки є органічними синтетичними барвниками.

КПГ 408 має найбільшу насипну щільність, найвищу термостійкість та найкращу текучість розплаву, найбільшу вологість має КПГ 8002, найкраща якість диспергування у КПГ 408 та КПГ 20038 серед обраних органічних синтетичних барвників.

Барвник КПГ 114 являє собою суміш пігменту червоного органічного 170 ($C_{26}H_{22}N_4O_4$), карбонату кальцію ($CaCO_3$) та поліетилену високого тиску. Барвник КПГ 408 являє собою суміш пігменту жовтого органічного GR-R ($C_{17}H_{13}CaClN_4O_7S_2$), пігменту зеленого органічного фталоціанінового G7 ($C_{32}Cl_{16}CuN_8$) карбонату кальцію ($CaCO_3$) та поліетилену високого тиску. Барвник КПГ 8002 являє собою суміш пігменту фіолетового органічного RL PV23 ($C_{35}H_{23}Cl_{12}N_3O_2$), карбонату кальцію ($CaCO_3$) та поліетилену високого тиску. Барвник КПГ 306 являє собою суміш пігменту жовтого органічного GR-R ($C_{17}H_{13}CaClN_4O_7S_2$), диоксида титану (TiO_2), карбонату кальцію ($CaCO_3$) та поліетилену високого тиску. Барвник КПГ 20038 являє собою суміш пігменту помаранчевого органічного ($C_{32}H_{24}Cl_{12}N_8O_2$), пігменту жовтого органічного GR-R ($C_{17}H_{13}CaClN_4O_7S_2$), пігменту червоного органічного 170 ($C_{26}H_{22}N_4O_4$), диоксида титану (TiO_2), карбонату кальцію ($CaCO_3$) та поліетилену.

Таким чином, на основі результатів, можна встановити, що усі органічні синтетичні барвники при митному оформленні будуть

класифіковані за кодом УКТЗЕД 3204190000 незалежно від кольору.
Висновок департаменту Департаменту податкових та митних експертиз
(Додаток А)

Отже, згідно обраних критеріїв та засобів ідентифікації було проведено ідентифікаційну експертизу, за результатами якої встановлено класифікаційну приналежність досліджуваних зразків до органічних синтетичних барвників.

РОЗДІЛ 3

МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЕКСПОРТУ ОРГАНІЧНИХ СИНТЕТИЧНИХ БАРВНИКІВ

3.1. Визначення коду органічних синтетичних барвників згідно з УКТЗЕД та товарів групи «прикриття»

Класифікація товару передбачає визначення коду товару відповідно до вимог Основних правил інтерпретації УКТЗЕД, передбачених Законом України "Про Митний тариф України" [19], з урахуванням Пояснень до УКТЗЕД, рішень Комітету з Гармонізованої системи опису та кодування товарів Всесвітньої митної організації [47], методичних рекомендацій щодо класифікації окремих товарів згідно з вимогами УКТЗЕД, розроблених Державною фіскальною службою України .

Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) складається на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів та затверджується законом про Митний тариф України. УКТЗЕД є систематизованим переліком товарів, який включає код товару, його найменування, одиницю вимірювання та обліку (ОВО) [46].

Згідно статті 69 Митного кодексу, товари при їх декларуванні підлягають класифікації, тобто у відношенні товарів визначаються коди відповідно до класифікаційних угруповань, зазначених в УКТЗЕД. Органи доходів і зборів здійснюють контроль правильності класифікації товарів, поданих до митного оформлення, згідно з УКТЗЕД .

Для цілей митного оформлення будь-якому товару, що переміщується через митний кордон України, присвоюється 10 значний цифровий код згідно з УКТЗЕД.

Декларант під час оформлення митної декларації зазначає усю необхідну інформацію про товар або транспортні засоби комерційного призначення та на основі цієї інформації визначає код згідно УКТЗЕД .

В графі 31 митної декларації форми МД №UA100120/2018/234356 (Додаток Б) зазначено наступний опис товару «Продукти хімічної промисловості, концентрати барвникові: органічні синтетичні барвники не в аерозольній упаковці, на основі органічних пігментів, розчинених в полімерному матеріалі у вигляді гранул: Концентрат червоний КППГ 114; Концентрат зелений КППГ 408; Концентрат фіолетовий КППГ 8002; Концентрат жовтий КППГ 306; Концентрат помаранчевий КППГ926 Торгівельна марка: “Кредолен”, “Технофін”, “Аддитех”; Виробник: ТОВ “Техноком”; Країна виробництва: UA; Місць – 20/8А, 620/5М» [48].

Зазначені відомості в графі 31 митної декларації підтверджуються такими документами як:

- 1) фактура-інвойс №1 від 18.01.2018 р. (Додаток В);
- 2) додаток № 1 до договору № 1НУ від 05.01.2018 р. (Додаток Г);
- 3) пакувальний лист №1 від 19.01.2018 (Додаток Д);
- 4) паспорт якості № 08.01.2018, № 08.01.2018/1, №08.01.2018/2, №09.01.2018, №09.01.2018/1 (Додаток Е);
- 5) паспорт безпечності б/н (Додаток Ж);
- 6) CMR (міжнародна автомобільна товаро-транспортна накладна) №1 від 19.01.2018 (Додаток З);
- 7) зовнішньоекономічний договір-контракт № 1НУ, стороною якого є виробник товарів (Додаток К);
- 8) специфікація №1 до зовнішньоекономічного договору-контракту (Додаток Л);
- 9) калькуляція виробничих витрат від виробника (Додаток М) ;
- 10) прайс-лист виробника (Додаток Н);
- 11) Carnet TIR (книжка МДП) (Додаток П).

Для визначення коду товару згідно з УКТЗЕД потрібно спочатку визначити розділ, до якого відносяться органічні синтетичні барвники – це розділ VI “Продукція хімічної та пов’язаних з нею галузей промисловості”.

До цього розділу входять товари, що були отримані у результаті хімічних реакцій.

Наступним етапом визначення коду товару є визначення групи, до якої відносяться органічні синтетичні барвники. Оскільки основною функцією зазначеного товару є забарвлення полімерів у визначений колір, то цей товар відноситься до групи 32 “Екстракти дубильні або барвні; таніни та їх похідні, барвники, пігменти та інші фарбувальні матеріали, фарби і лаки; замазки та інші мастики; чорнило, туш”.

До товарних позицій 3203, 3204, 3205 та 3206 включаються препарати, виготовлені на основі барвників, які використовують для фарбування будь-якої речовини або як компоненти під час виробництва барвників.

Наступний рівень визначення товарної позиції, яка деталізує товар за більш точними ознаками. Це товарна позиція 3204 “Органічні синтетичні барвники визначеного або не визначеного хімічного складу; препарати, зазначені у примітці 3 до цієї групи, виготовлені на основі органічних синтетичних барвників; органічні синтетичні продукти видів, які використовують як флуоресцентні відбілювальні препарати або як люмінофори, визначеного або не визначеного хімічного складу” (табл. 3.1).

Органічний синтетичний барвник зазвичай одержують з мінеральних масел або інших продуктів, утворених під час перегонки кам'яновугільної смоли. До цієї товарної позиції, серед іншого, включаються: незмішані органічні синтетичні барвники (визначеного чи невизначеного хімічного складу) і органічні синтетичні барвники, розведені речовинами, що не мають фарбувальних властивостей (наприклад, безводний сульфат натрію, хлорид натрію декстрин, крохмаль), для зниження або доведення їхньої фарбувальної здатності до стандартної.

Синтетичні барвники в хімічній промисловості застосовують як в індивідуальному стані, так і в композиціях, розведені наповнювачами, що спрощує їх використання. Головним чином застосовують полімерні носії. При обранні барвника та його дозуванні необхідно враховувати не тільки

колір, але й фізико-хімічні властивості основного полімеру, особливості технології.

Таблиця 3.1

Структура товарної позиції 3204 згідно з УКТЗЕД

3204	Органічні синтетичні барвники визначеного або не визначеного хімічного складу; препарати, зазначені у примітці 3 до цієї групи, виготовлені на основі органічних синтетичних барвників; органічні синтетичні продукти видів, які використовують як флуоресцентні відбілювальні препарати або як люмінофори, визначеного або не визначеного хімічного складу:
	- органічні, синтетичні барвники та препарати, виготовлені на основі барвників, зазначених у примітці 3 до цієї групи:
3204 11 00 00	- - барвники дисперсні та препарати, виготовлені на основі цих барвників
3204 12 00	- - кислотні барвники, попередньо металізовані або неметалізовані, та препарати, виготовлені на основі цих барвників; барвники протравлювальні та препарати, виготовлені на основі цих барвників:
3204 12 00 10	- - - фуксин кислотний Ф
3204 12 00 90	- - - інші
3204 13 00 00	- - основні барвники та препарати, виготовлені на основі цих барвників
3204 14 00 00	- - прямі барвники та препарати, виготовлені на основі цих барвників
3204 15 00 00	- - кубові барвники (включаючи ті, що використовуються як пігменти) та препарати, виготовлені на основі цих барвників
3204 16 00 00	- - реактивні барвники (хімічно активні) та препарати, виготовлені на основі цих барвників
3204 17 00 00	- - пігменти та препарати, виготовлені на їх основі
3204 19 00 00	- - інші, включаючи суміші кількох барвників товарних підпозицій 3204 11–3204 19
3204 20 00 00	- синтетичні органічні продукти видів, які використовують як флуоресцентні відбілювальні препарати
3204 90 00 00	- інші

Додання невеликих кількостей поверхнево-активних речовин для зміцнення проникнення і фіксації барвника не впливає на його класифікацію. Барвник, що відповідає цьому опису товарної позиції 3204, зазвичай буває у формі порошку, кристалів, гранул, паст та ін. Також до цієї товарної позиції входять концентровані дисперсії синтетичних органічних барвників у полімерних матеріалах, натуральному каучуку, синтетичних каучуках,

пластифікаторах та інших середовищах. Ці дисперсії зазвичай використовуються для забарвлення каучуку, полімерних матеріалів та ін. у масі.

Для визначення десятизначного коду синтетичних барвників, задекларованих в МД №UA100120/2018/234356, необхідно проаналізувати їх опис.

“Продукти хімічної промисловості, концентрати барвникові органічні синтетичні барвники не в аерозольній упаковці, на основі органічних пігментів розчинених в полімерному матеріалі у вигляді гранул:

Концентрат червоний КППГ 114;

Концентрат зелений КППГ 408;

Концентрат фіолетовий КППГ 8002;

Концентрат жовтий КППГ 306;

Концентрат помаранчевий 926;

Торговельна марка: “Кредолен”, “Технофін”, “Аддитех”;

Виробник: ТОВ “Техноком”;

Країна виробництва: UA;”

Таким чином, зазначені органічні синтетичні барвники відповідають коду згідно з УКТЗЕД 3204 19 00 00 «інші, включаючи суміші кількох барвників товарних підпозицій 3204 11–3204 19».

Товари групи "прикриття" - товари, що з достатнім ступенем імовірності можуть декларуватись замість товарів групи "ризик". Товари групи "ризик" - товари, які переміщуються через митний кордон України та відносно яких виявлені ризики або існують потенційні ризики. В основу організації роботи із здійснення контролю за групами ризиків покладено діяльність кожного структурного підрозділу Державної фіскальної служби, митниць, спеціалізованих митних установ та організацій з урахуванням покладених на них завдань та функцій. Узагальнення напрацювань, висновків для розроблення конкретних профілів ризиків і надання необхідної інформації та рекомендацій митним органам з метою запобігання

порушенням законодавства України з питань митної справи покладається на структурний підрозділ ДФС – на сьогодні це Департамент таргетингу та управління митними ризиками [49].

Код товару згідно з УКТ ЗЕД має важливе значення для визначення ставки мита, видів державного контролю, переліку документів для митного оформлення, видів митного ризику щодо товару.

При експорті органічних синтетичних барвників вивізне мито не стягується [50].

Товари, які класифікуються згідно з УКТЗЕД за кодом 3204 19 00 00, при експорті підлягають державним видам контролю, а саме, радіологічному та екологічному. Екологічному контролю підлягають органічні синтетичні барвники, що упаковані в аерозольну упаковку (в нашому випадку товар упакований в мішки по 25 кг). Отже, для оформлення декларації на експорт нашого товару достатньо пройти радіологічний контроль.

Товари, що вивозяться в режимі експорту і класифікуються за кодом згідно з УКТЗЕД 3204 19 00 00, є товарами групи «ризик» за таким критерієм як дотримання заходів нетарифного регулювання (в даному випадку це буде необхідність проведення екологічного контролю у разі переміщення їх в аерозольній упаковці). Під час декларування органічних синтетичних барвників, що відповідають коду 3204 19 00 00 декларанти можуть навмисне вказувати інші коди з товарної позиції 3206 “Інші барвникові матеріали; препарати, зазначені у примітці 3 до цієї групи, що відрізняються від матеріалів товарної позиції 3203, 3204 або 3205; неорганічні продукти видів, які використовують як люмінофори, з визначеним або невизначеним хімічним складом” для уникнення проходження державного екологічного контролю.

Найчастіше органічні синтетичні барвники за кодом УКТ ЗЕД 3204190000 намагаються задекларувати під кодом 3206497090 “неорганічні барвники, люмінофори, інші”, 3202900000 “синтетичні органічні дубильні

речовини, інші”, якщо в складі присутня значна кількість полімеру 3926909790 “інші вироби з пластмас, інші”

Для запобігання порушень митних правил, що стосуються вірному визначенню коду згідно з УКТЗЕД для органічних синтетичних барвників, слід приділяти особливу увагу хімічному складу товару та упакуванню.

Таким чином при визначенні коду УКТ ЗЕД слід враховувати характерні особливості товару та можливі товари групи “прикриття”.

3.2. Аналіз митного оформлення експорту органічних синтетичних барвників за принципом «єдиного вікна»

Принцип “єдиного вікна” передбачає механізм взаємодії органів доходів і зборів, державних органів, уповноважених на здійснення санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю та підприємств із застосуванням інформаційно-телекомунікаційної системи органів доходів і зборів [51].

Рішення про здійснення санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного та радіологічного контролю приймається підприємством у разі електронного декларування товарів шляхом надсилання органу доходів і зборів електронного повідомлення, передбаченого Порядком інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом “єдиного вікна” з використанням електронних засобів передачі інформації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2016 р. № 364.

Для товарів за кодом згідно з УКТЗЕД 3204 19 00 00 при експорті передбачено проходження таких державних видів контролю, як радіологічний та екологічний контроль [52].

Радіологічний контроль передбачає перевірку радіаційного фону товару, що переміщується через державний кордон України. В режимі експорту радіологічний контроль може проводитись в митниці відправлення інспекторами Державної екологічної інспекції або в пунктах пропуску через державний кордон України, де функціонують комплекси для здійснення автоматизованого контролю за переміщенням радіоактивних речовин та ядерних відходів (перелік таких пунктів зазначений в наказі Міністерства фінансів України №295 від 19.02.2018) .

Екологічному контролю підлягають товари, які містять промислову сировину, відходи виробництва, хімічні сполуки, токсичні, хімічні радіоактивні та інші небезпечні для навколишнього природного середовища і здоров'я людей речовини, засоби захисту рослин, стимулятори їх росту, добрива, всі види риб, диких тварин і рослин, зоологічних, ботанічних, мінералогічних колекцій, мисливських трофеїв. Для товарів, які класифікуються за кодом згідно з УКТЗЕД 32 04 19 00 00, необхідно проходити екологічний контроль лише у разі, коли органічні синтетичні барвники упаковані в аерозольну упаковку (в нашому випадку товар упакований в мішки по 25 кілограм) [53].

Таким чином, було прийнято рішення проходити радіологічний контроль в митниці оформлення експорту товару, а саме у відділі митного оформлення митного поста “Столичний” №2.

Електронна заява на проходження державних видів контролю (Додаток Р).

З моменту, коли розпочато завантаження транспортного засобу для вивезення товарів за межі митної території України, підприємство має право для здійснення відповідних видів державного контролю надіслати органу доходів і зборів, в якому відбуватиметься митне оформлення товарів для їх вивезення за межі митної території України, електронне повідомлення та скановані копії документів з електронним цифровим підписом, що необхідні для здійснення відповідного виду державного контролю .

В електронному повідомленні підприємство зазначає реквізити зовнішньоекономічного договору (документа, що його замінює), комерційного рахунка (інвойсу), яким визначається партія товарів, та транспортного (перевізного) документа, на підставі якого товари переміщуватимуться до пункту пропуску через державний кордон України, дату, час і місце, коли товари можуть бути у присутності представника підприємства пред'явлені відповідному контролюючому органу для можливої перевірки. За декларацією № UA100120/2018/234356 було створено електронну заяву на проходження державних видів контролю №2345673 від 19.01.2018.

Інформаційна система після отримання від декларанта (ПП “Митна Агенція “Стріла”) електронного повідомлення (E75D0E5E-181C-4158-B215-A21BDDA7EF02 від 19.01.2018) та сканованих копій документів (ЦМР, рахунок-фактура інвойс) перевіряє електронний цифровий підпис агента з митного оформлення (Шаповал Д.І.). У разі позитивного результату перевірки електронного цифрового підпису інформаційна система забезпечує зберігання отриманих повідомлення і документів, інформує відповідний контролюючий орган про їх надходження шляхом розміщення відповідної інформації у вебінтерфейсі та за наявності даних в інформаційній системі надсилає листа на адресу електронної пошти уповноваженої посадової особи за місцезнаходженням митниці відправлення. В інформаційній системі органів доходів і зборів створюється справа про проходження державних видів контролю якому присвоюється ідентифікатор (семизначний код №2345673 від 19.01.2018).

Уповноважена посадова особа протягом 24-х робочих годин з моменту отримання через вебінтерфейс повідомлення та сканованих документів приймає рішення щодо проведення відповідного виду державного контролю (радіологічний контроль). Інформаційна система повідомляє декларанта щодо здійснення відповідного виду державного контролю одразу після

внесення уповноваженою посадовою особою інформації про прийняте рішення (завершено за мовчазною згодою) .

Інформація про прийняте рішення приходить у вигляді електронного повідомлення (Додаток С).

Митний контроль та митне оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України, завершуються тільки після проведення встановлених законами України для кожного товару видів контролю.

Інформація про проходження державних видів контролю вноситься декларантом в 44 графу декларації з зазначенням ідентифікатора справи.

Необхідно зазначити, що 4 жовтня 2018 року набув чинності Закон України 2530-VIII 06.09.2018 “Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму “єдиного вікна” та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України”, яким внесено зміни щодо проведення видів контролю при переміщенні товарів через митний кордон України, у тому числі при їх вивезенні за межі митної території України. Зокрема, радіологічний контроль товарів та транспортних засобів комерційного призначення, що вивозяться в режимі експорту, проводиться автоматично в пунктах пропуску через державний кордон України за допомогою стаціонарними приладів радіаційного контролю посадовими особами Державної прикордонної служби .

На момент оформлення митної декларації №UA100120/2018/234356 від 19.01.2018 в режимі експорту державний радіологічний контроль був проведений посадовими особами Державної екологічної інспекції України .

3.3. Виконання митних формальностей при експорті органічних синтетичних барвників згідно з електронною митною декларацією

Митні формальності - сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і органами доходів і зборів з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Експорт (остаточне вивезення) - це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення .

Для поміщення товарів у митний режим експорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:

- 1) подати органу доходів і зборів, що здійснює випуск товарів у митному режимі експорту, документи на такі товари;
- 2) сплатити митні платежі, якими відповідно до закону обкладаються товари під час вивезення за межі митної території України у митному режимі експорту;
- 3) виконати вимоги щодо застосування передбачених законом заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності .

Митне оформлення розпочинається з моменту подання органу доходів і зборів декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення, а в разі електронного декларування - з моменту отримання органом доходів і зборів від декларанта або уповноваженої ним особи електронної митної декларації або електронного документа, який відповідно до законодавства замінює митну декларацію .

Для оформлення органічних синтетичних барвників агентом з митного оформлення Шаповалом Д.І. від іменні приватного підприємства “Митна агенія “Стріла” була подана електронна митна декларація, а також необхідні електронні копії документів згідно яких проводиться електронне декларування, а саме:

- 1) фактура-інвойс №1 від 18.01.2018 р. (містить відомості про покупця та продавця товару, ціну товару) (Додаток В);
- 2) додаток № 1 до договору № 1НУ від 05.01.2018 р. (зазначено місце доставки, кількість товару, строки доставки) (Додаток Г);
- 3) пакувальний лист №1 від 19.01.2018 (зазначено кількість товарних місць, вид упаковки, вага нетто, вага брутто) (Додаток Д) ;
- 4) паспорт якості № 08.01.2018, № 08.01.2018/1, №08.01.2018/2, №09.01.2018, №09.01.2018/1 (містить інформацію про те, що товар відповідає необхідним якісним вимогам) (Додаток Е);
- 5) паспорт безпеки б/н (зазначено хімічний склад продукції та дії, які потрібно вчинити з товаром в разі виникнення аварійної ситуації) (Додаток Ж);
- 6) CMR (міжнародна автомобільна товаро-транспортна накладна) №1 від 19.01.2018 (у документі вказано місце призначення товару, вага брутто, кількість товарних місць) (Додаток З);
- 7) зовнішньоекономічний договір-контракт № 1НУ від 05.01.2018, стороною якого є виробник товарів (містить відомості про відправника та одержувача, умови поставки, термін дії домовленостей, банківські реквізити) (Додаток К);
- 8) специфікація №1 від 05.01.2018 до зовнішньоекономічного договору-контракту (вказано стан та кількість товару, вага нетто, вага брутто) ;
- 9) калькуляція виробничих витрат від виробника від 17.01.2018 (у документі зазначено, з яких матеріалів був виготовлений товар та яка його собівартість) ;
- 10) прайс-лист виробника від 05.01.2018 (вказує на вартість товару від виробника продукції) (Додаток Н);
- 11) Carnet TIR (книжка МДП) від 19.01.2018 (зазначається митниця призначення товару, вага брутто, номер транспортного засобу) (Додаток П).

Посадовою особою органу доходу і зборів відділу митного оформлення №2 митного посту “Столичний” здійснюється перевірка правильності заповнення декларації відповідно до наказу Міністерства фінансів України №651 від 30.05 2012 та поданих електронних копій документів.

Так, у 1 графі МД-2 зазначається літерний код напрямку переміщення товарів, у другому та третьому підрозділах зазначаються коди митного режиму та типу декларації. В декларації зазначено “ЕК/10/АА”.

У графі 2 зазначаються відомості про відправника “ТОВ “Техноком”, 03113 м.Київ вул. Шевцова 1 Україна, UA10021628777”.

У першому підрозділі графі 3 зазначається порядковий номер комплекту, у другому - загальна кількість комплектів ЄАД і додаткових аркушів. У графі зазначається загальна кількість долучених до МД комплектів доповнень, складених Декларантом, і, через знак “/”, - кількість аркушів у примірнику специфікації.

У 5 графі зазначається загальна кількість задекларованих у МД товарів. Кількість товарів повинна відповідати кількості граф 31 МД, що заповнюються в нашій декларації “1”.

В 6 графі зазначається загальна кількість вантажних місць задекларованих у МД товарів відповідно до товаросупровідних документів, пакувальних аркушів. Наш товар знаходиться на 20 фанерних паллетах, кількість паллет відповідає кількості вантажних місць.

У графі 8 митної декларації вказуються відомості про одержувача. Згідно зовнішньоекономічного договору в нашій декларації компанія одержувач товару “ООО Кемпартнерс, 119361, г.Москва, ул. Б. Очаковская, дом 47А, строение 1, кабинет 86”, компанія - імпортер “LTD Rachel International KFT, Hungary, 1077 Budapest, Wesselenyi Utca, 66, First Floor”.

У графі 9 зазначаються відомості про резидента, що уклав зовнішньоекономічний договір (контракт) “ТОВ “Техноком”, 03113 м.Київ вул. Шевцова 1 Україна, UA10021628777”.

У графі 15 зазначається літерний код альфа-2 відповідно до класифікації країн світу країни місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 8 М. В нашому випадку зазначаємо “HU”.

У графі 14 митної декларації вказуються відомості про декларанта - в нашому випадку згідно брокерсько-посередницького договору вказуємо “Приватне підприємство “Митна агенція “Стріла” 04128, м.Київ, вул.Стеценка, буд.19/91, оф.18”.

У графі 17 відповідно до класифікації країн світу наводиться українською мовою коротка назва країни призначення “Росія”.

У графі 18 зазначаються відомості про транспортний засіб (транспортні засоби), на якому (яких) безпосередньо перебувають товари при пред’явленні митниці відправлення “AA3789BH/AA6789BH”, а також країна реєстрації транспортного засобу “UA”.

У першому підрозділі графі 20 наводиться скорочене літерне найменування умов поставки згідно з класифікатором умов поставки “EXW“UA Ірпінь”.

У графі 21 зазначаються відомості про транспортний засіб (транспортні засоби), на якому (яких) здійснюватиметься перетин митного кордону при вивезенні товарів за межі митної території України - “AA3789BH/AA6789BH”.

У лівому підрозділі графі 22 наводиться відповідно до класифікації валют літерний код валюти, у якій складено рахунки-фактури (інвойси) або інші документи, що визначають вартість товару “USD” та фактурна вартість товару “13 365,00”.

У графі 23 зазначається офіційний курс гривні до іноземної валюти, зазначеної в лівому підрозділі графі 22 МД, установлений Національним банком України на дату подання декларації до оформлення “28,777485”.

У лівому підрозділі графі 24 зазначається код характеру договору (контракту) згідно з класифікатором характерів угод “21”.

У лівому підрозділі графі 25 проставляється код згідно з класифікатором видів транспорту виду транспорту, на якому здійснюватиметься перетин митного кордону при вивезенні товарів за межі митної території України - “30”.

У лівому підрозділі графі 26 проставляється код згідно з класифікатором видів транспорту виду транспорту транспортного засобу, на якому безпосередньо перебувають товари при пред’явленні митниці відправлення.

У графі 28 наводяться відповідно до умов зовнішньоекономічного договору (контракту) відомості про уповноважені банки особи, яка здійснює розрахунки за зовнішньоекономічним договором (контрактом) “0021685166 , АО «ОТП БАНК», МФО 300528”.

У графі 29 зазначаються згідно з Класифікатором митних органів найменування митниці і дев’ятизначний код пункту пропуску, через який вивозяться товари “UA102110, Чернігівська митниця ДФС”.

У графі 30 зазначаються відомості про зону митного контролю, в якій знаходяться задекларовані товари “100-016-1-1 (СТЗ та МС ТОВ “Атлантік”, м.Київ”).

В 31 графі митної декларації зазначаються відомості про товари що декларуються: “Продукти хімічної промисловості , концентрати барвникові: органічні синтетичні барвники не в аерозольній упаковці , на основі органічних пігментів розчинених в полімерному матеріалі у вигляді гранул: Концентрат червоний КПП 114; Концентрат зелений КПП 408; Концентрат фіолетовий КПП 8002; Концентрат жовтий КПП 306; Концентрат помаранчевий КПП926 Торгівельна марка: “Кредолен”, “Технофін”, “Аддитех”; Виробник: ТОВ “Техноком”; Країна виробництва: UA; Місце – 20/8A, 620/5M”.

У графі 32 проставляється порядковий номер товару, що декларується в графі 31 МД “1”.

У графі 33 зазначається код товару згідно з УКТЗЕД – 3204 19 00 00.

У лівому підрозділі "а" графі 34 зазначається код альфа-2 країни походження товару, описаного в графі 31 МД - "UA".

У графі 35 зазначається вага брутто (у кілограмах) товару - "15872".

У графі 37 проставляється код процедури переміщення товарів відповідно до заявленого митного режиму - "1000/ZZ00".

У графі 38 зазначається в кілограмах вага товар, без будь-якої упаковки згідно з товаросупровідними документами - "15500".

У графі 42 з точністю до чотирьох знаків у дробовій частині наводиться фактурна вартість товару у валюті, в якій складені рахунки "13365,0000".

У графі 44 зазначаються відомості про необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення документи:

0271	1	19.01.2018 (Пакувальний лист) (Додаток Д)
0380	1	18.01.2018 (Фактура-інвойс) (Додаток В)
0730	1	19.01.2018 (CMR) (Додаток З)
0952	ХК 678543	19.01.2018 (Carnet TIR) (Додаток П)
3014	б/н	01.12.2017 (Прайс-лист) (Додаток Н)
3021	б/н	17.01.2018 (Калькуляція виробничих витрат)
4104	1NU	05.01.2018 (Зовнішньоекономічний договір-контракт) (Додаток К)
4103	1	05.01.2018 (Доповнення до договору-контракту) (Додаток Г)
4103	Специфікація 1	05.01.2018 (Специфікація до договору-контракту)
4207	15718	02.01.2018 (Брокерський договір)
5509	2345673	19.01.2018 (Ідентифікатор "єдиного вікна")
9000	Паспорт безпеки	18.01.2018 (Паспорт безпеки) (Додаток Ж)
9000	Паспорт якості	18.01.2018 (Паспорт якості) (Додаток Е)

За кодом «5509» зазначається ідентифікатор справи “єдиного вікна” відповідно до якого посадова особа ДФС може перевірити проходження усіх необхідних державних видів контролю по товару

У графі 50 зазначаються відомості про перевізника (експедитора) товарів, задекларованих у МД, та відомості про особу, що приймає задекларовані товари до перевезення: прізвище, ініціали, серія та номер паспорта “ТОВ “Транс-Логістик”, м.Чернігів, вул. Черняхівська 27 б, оф.86, водій Петренко Миколай Володимирович, ВС34583”

У графі 54 зазначаються дані про місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 14 МД, та фізичну особу, яка безпосередньо склала МД “04128, м.Київ, вул.Стеценка 19/19 Україна, Шаповал Д.І., 3531400218, 19.01.2018”.

За рішенням органу доходів і зборів митне оформлення та випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до митного режиму експорту може здійснюватися без їх пред’явлення органу доходів і зборів, якому подано митну декларацію, заповнену у звичайному порядку, в нашому випадку автомобіль АА3789ВН/АА6789ВН не заїжджав на митну територію відділу митного оформлення №2 митного посту “Столичний” за адресою вул. Новопирогівська 58, склад тимчасового зберігання ТОВ “Автомобільні Інтелектуальні Технології”. Рішення про можливість випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення без їх пред’явлення органу доходів і зборів або про необхідність такого пред’явлення приймається органом доходів і зборів на основі результатів аналізу ризиків у строк не більше чотирьох робочих годин з моменту прийняття митної декларації, заповненої у звичайному порядку відповідно до митного режиму експорту [55].

Товари, поміщені у митний режим експорту, втрачають статус українських товарів з моменту їх фактичного вивезення за межі митної території України .

Митні формальності, передбачені в наказі Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631 “Про затвердження порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа”, виконуються одноосібно посадовою особою ПМО, призначеною для виконання митних формальностей за відповідною МД, в нашому випадку митний інспектор відділу митного оформлення №2 митного посту “Столичний” (особиста номерна печатка 224/100).

Перший етап проведення митних формальностей передбачає реєстрацію декларації, під час якої проводиться:

- перевірка відповідності формату електронної форми митної декларації встановленим вимогам, в нашому випадку “ЕК 10 АА” - експорт в загальному порядку;
- фіксування дати й часу подання МД для оформлення шляхом: присвоєння МД реєстраційного номера за допомогою АСМО та внесення його в установленому порядку до графи А МД (в нашому випадку номер електронної митної декларації “UA100120/2018/234356”, дата та час прийняття “9:30, 19.01.2018”).

Другий етап проведення митних формальностей передбачає перевірку електронної МД, тобто проводиться перевірка наявності поданих разом з митною декларацією рахунка, перевірка за допомогою програмного забезпечення правильності заповнення митної декларації відповідно до вимог наказу Мінфіну від 30.05.2012 № 651 “Про порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа”. В даному випадку порушень не виявлено.

При здійсненні митного оформлення митної декларації “UA100120/2018/234356” виконувалися такі митні формальності:

- контроль співставлення (автоматизоване порівняння) даних, які містяться в електронній митній декларації, та інших документів, поданих для митного оформлення, зокрема:

- співставлення реквізитів уповноваженого банку, зазначеного у графі 28 МД, з даними, що містяться в переліку вповноважених банків України в ЄАІС органів доходів і зборів України - в нашому випадку “0021685166 , АО «ОТП БАНК», МФО 300528”;

- співставлення курсу валюти України до іноземної валюти (долар США), зазначеного у графі 23 МД, з офіційним курсом валюти України до іноземної валюти, у якій складені рахунки та відомості про яку зазначено в лівому підрозділі графи 22 МД, на день подання МД до оформлення - в нашому випадку “28,777485”;

- перевірка наявності діючих спеціальних санкцій, застосованих до українського суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності згідно зі статтею 37 Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" - суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, що зазначені в МД UA100120/2018/234356, не знаходяться в списку діючих спеціальних санкцій;

- співставлення з картками відмови та МД, в оформленні яких відмовлено (картки відмови не надавались);

- співставлення відомостей, що підтверджують дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України, з інформацією, що міститься в уніфікованих електронних дозвільних документах, що надходять з інших державних органів [56].

В нашому випадку інформацію щодо проходження державних видів контролю можна перевірити за ідентифікатором справи “єдиного вікна” № 2345673. До заходів нетарифного регулювання товарів, які класифікуються згідно з УКТЗЕД за кодом 3204190000, що містять озоноруйнівні речовини та мають аерозольну упаковку, відносяться обмеження, а саме необхідність надання дозволу (ліцензії) на експорт озоноруйнівних речовин, що зазначенні в Монреальському протоколі.

Україна підписала Монреальський протокол у 2007 році. Сторони Монреальського протоколу, будучи сторонами Віденської конвенції про охорону озонного шару, пам'ятаючи про своє зобов'язання про недопущення руйнування озонного шару, зобов'язались обмежити використання та переміщення озоноруйнівних речовин.

Органічні синтетичні барвники, що виготовляються підприємством експортером ТОВ “Техноком”, не містять в своєму складі озоноруйнівних речовин, зазначених в Монреальському протоколі, та не упаковані в аерозольну упаковку. Таким чином, органічні синтетичні барвники, зазначені в митній декларації №UA100120/2018/234356 від 19.01.2018, не відносяться до переліку товарів, які підпадають під режим ліцензування.

Також проводився контроль із застосуванням системи управління ризиками за допомогою АСАУР. Були виконані такі митні формальності:

- перевірка правильності класифікації товарів згідно УКТЗЕД “3204190000”;

- перевірка правильності визначення країни походження товарів - в нашому випадку відомості про країну походження зазначені в фактурі-інвойсі, зовнішньоекономічному договорі-контракті, калькуляції витрат;

- перевірка наявності задекларованих товарів у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності (торгівельні марки “Кредолен”, “Технофін”, “Аддитех” та сам товар «органічні синтетичні барвники» не знаходяться в реєстрі права інтелектуальної власності);

- перевірка правильності визначення митної вартості товарів - в нашому випадку умови поставки “EXW UA Ірпінь”, в режимі експорту це означає, що митна вартість відповідає фактурній вартості товарів “13365 доларів США; 384611,087 грн. ”

Митний огляд задекларованих товарів може здійснюватися посадовими особами органу доходів і зборів у під час виконання митних формальностей.

Митний огляд за МД UA100120/2018/234356, не здійснювався.

На завершальному етапі здійснення митних формальностей перевіряються відомості про виконання митних формальностей, сформованих за результатами оцінки ризику за МД із застосуванням системи управління ризиками, в тому числі за допомогою АСАУР.

Під час завершення митних формальностей вноситься інформація за допомогою АСМО до ЕМД відмітки про завершення митного оформлення та номера особистої номерної печатки посадової особи ПМО, яка завершила митне оформлення (в нашому випадку “ПМК 224/100 19.01.2018 ОНП 224/100 19.01.2018”) [57].

Митне оформлення вважається завершеним після виконання всіх митних формальностей, визначених Митних кодексом України відповідно до заявленого митного режиму експорту, що засвідчується органом доходів і зборів шляхом внесення відмітки про завершення митного оформлення в графу електронної митної декларації D/J та номера особистої номерної печатки посадової особи підрозділу митного оформлення 224/100, інших відміток на митній декларації. .

Таким чином, при митному оформленні органічних синтетичних барвників посадовою особою відділу митного оформлення №2 митного посту “Столичний” (особиста номерна печатка 224/100) були виконані митні формальності, передбачені чинним митним законодавством.

3.4. Розроблення пропозицій щодо запобігання митним ризикам при експорті органічних синтетичних барвників.

Об’єктами контролю (вхідною інформацією) системи аналізу та керування ризиками є товари, що є предметом зовнішньоторговельних угод, транспортні засоби, що здійснюють переміщення товарів, обрані форми митного контролю, відомості, що декларуються на момент митного оформлення [58].

Здійснення органами ДФС (їх структурними підрозділами) аналізу, виявлення та оцінки ризиків, у тому числі з використанням інформаційних технологій, для визначення форм та обсягів митного контролю включають:

- 1) виявлення умов і факторів, що впливають на виникнення ризиків;
- 2) визначення областей ризику;
- 3) визначення індикаторів ризику;
- 4) здійснення оцінки імовірності виникнення ризиків та можливої шкоди у разі їх проявлення.

Автоматизований контроль із застосуванням системи управління ризиками здійснюється із використанням інформаційних технологій, у тому числі АСАУР [59].

Орієнтування як один з інструментів розробки і реалізації заходів з управління ризиками використовується для невідкладного інформування митниць про осіб та/або транспортні засоби, за допомогою яких можуть бути вчинені порушення законодавства України з питань державної митної справи, про товари, які можуть бути об'єктом правопорушення, та про застосування форм контролю для виявлення, запобігання та припинення таких порушень.

Джерелом інформації щодо орієнтувань є відомості, отримані органом ДФС (його структурним підрозділом) від інших органів ДФС (їх структурних підрозділів), правоохоронних органів, інших органів державної влади, міжнародних організацій, митних та інших уповноважених органів іноземних держав, власні аналітичні напрацювання та інші джерела.

У випадках, коли розробка окремих профілів ризику є недоцільною, зокрема, якщо індикатори ризику не можуть бути використані автоматизовано, формуються переліки індикаторів ризику.

Перелік індикаторів ризику об'єднує кілька альтернативних (тобто таких, що застосовуються не тільки при одночасному їх виконанні, а також окремо один від одного) індикаторів ризику, пов'язаних спільними областями ризику, заходами з мінімізації ризиків. Перелік індикаторів ризику

має містити індикатори ризику та інформацію щодо заходів, які необхідно вживати для запобігання або мінімізації ризиків (форми та обсяги митного контролю) [61].

Посадові особи митниці (митного поста) ДФС, які здійснюють митний контроль та митне оформлення у конкретному випадку здійснення митного контролю товарів, транспортних засобів, в обов'язковому порядку переглядають сформований за допомогою інформаційних технологій перелік митних формальностей за результатами застосування системи управління ризиками та доповнюють/коригують перелік митних формальностей за результатами проведення комбінованого та/або неавтоматизованого контролю із застосуванням системи управління ризиками шляхом оцінки ризику відповідно до документальних профілів ризику, орієнтувань, переліків індикаторів ризику, методичних рекомендацій, у тому числі за результатами аналізу поданих для митного контролю документів (їх копій), відомостей, результатів застосування технічних засобів митного контролю, а також на підставі вимог нормативно-правових актів, що регулюють порядок проведення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів [60].

При експорті органічних синтетичних барвників, для уникнення проходження державних видів контролю, декларанти можуть вказувати невірну інформацію про товар, наприклад, декларувати органічні синтетичні барвники згідно з УКТЗЕД за кодом неорганічних синтетичних барвників групи 3206 для уникнення проходження державного екологічного контролю. Крім того, досить часто декларанти невірно зазначають вид упаковки товарів, наприклад замість такого пакування, як дерев'яні піддони зазначають пакування, що не підлягає фітосанітарному контролю.

З метою недопущення зазначення неправдивої інформації було розроблено профіль ризику №1-2018 "Контроль за проходженням державних видів контролю синтетичних барвників".

Індикатори ризику та їх значення для профілю ризику № 1-2018 «Контроль за проходженням державних видів контролю синтетичних барвників» наведені в табл. 3.2.

Профіль ризику спрацьовує за наступними алгоритмами.

1. Алгоритм передбачає контроль правильності класифікації синтетичних барвників. Якщо індикатори 1 та 2 одночасно набувають встановлених значень, а індикатор 4 не набуває заданого значення, проводиться перевірка можливості класифікації синтетичного барвника під виглядом несинтетичного.

Таблиця 3.2

**Індикатори та їх значення для профілю ризику № 1-2018
«Контроль за проходженням державних видів контролю синтетичних
барвників»**

Номер індикатора	Назва індикатора	Значення індикатора
1	Тип митної декларації (гр.1 МД)	ЕК 10
2	Код товару згідно з УКТЗЕД (гр.33 МД)	3206 49 70 90
3	Код товару згідно з УКТЗЕД (гр.33 МД)	3204 19 00 00
4	Попереднє рішення щодо класифікації товару (гр. 44 МД)	1503
5	Тип упаковки (гр.31 МД)	8А
6	Ідентифікатор «єдиного вікна» (гр.44)	5509

Профіль ризику формує таке повідомлення для інспектора: «Товар № _____. Можлива неправильна класифікація товару з метою уникнення проходження державного екологічного виду контролю. Здійснити перевірку документації на товар, де вказано хімічний склад продукції. За відсутності інформації провести митний огляд та направити товар на лабораторне дослідження».

На основі цієї інформації посадовій особі митниці пропонуються форми та обсяг контролю, наведені в табл. 3.3.

2. Алгоритм перевіряє достовірність даних про вид упаковки та проведені види державного контролю. Якщо індикатори 1, 3 та 5 одночасно набувають встановлених значень, проводиться перевірка значень індикатора 6. Профіль ризику формує таке повідомлення для інспектора: «Товар № _____. Можливе надання неправдивих даних про вид упаковки, для уникнення проходження державного фітосанітарного контролю на пакування. Здійснити перевірку документації на товар. За відсутності інформації провести митний огляд».

Таблиця 3.3

Форми та обсяг контролю при спрацюванні профілю ризику по перевірці коду синтетичних барвників згідно з УКТЗЕД

Код і назва митної формальності		Вид митної формальності	Поріг ступеня ризику
107-3	Контроль правильності класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
108-3	Витребування документів, які підтверджують коди товарів згідно з УКТ ЗЕД	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
905-3	Взяття проб (зразків) товарів для проведення досліджень (аналізу, експертизи) з метою встановлення характеристик, визначальних для класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику
01-1	2 Проведення ідентифікаційного митного огляду - без розкриття пакувальних місць і без обстеження транспортного засобу	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику

На основі цієї інформації посадовій особі митниці пропонуються форми та обсяг контролю, наведені в табл. 3.4.

**Форми та обсяг контролю при спрацюванні профілю
ризиків по перевірці виду упаковки**

Код і назва митної формальності		Вид митної формальності	Поріг ступеня ризику
1	2	3	4
101-1	Витребування оригіналів документів, зазначених у митній декларації, або засвідчених в установленому порядку їх копій, якщо законодавством не передбачено подання оригіналів	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
13-6	Перевірка дотримання встановлених до задекларованих товарів заходів нетарифного регулювання	Обов'язкова	Незалежно від ступеня ризику
205-1	Проведення митного огляду з метою перевірки відповідності відомостей, зазначених на упаковці, маркуванні товару, відомостям, зазначеним у митній декларації та інших документах, поданих до митного оформлення	У разі необхідності	Незалежно від ступеня ризику

Таким чином, одним із шляхів мінімізації ризиків при митному оформленні органічних синтетичних барвників є розробка профілю ризику № 1-2018 «Контроль за проходженням державних видів контролю синтетичних барвників» (Додаток К), який дасть змогу запобігти невірному декларуванню та пройти всі необхідні види державного контролю для органічних синтетичних барвників.

Для запобігання подібним ризикам при експорті органічних синтетичних барвників слід вносити дані про компанії-експортери, що порушують правила заповнення митної декларації, до системи управління ризикам. При систематичному порушенні правил заповнення митної декларації слід проводити фізичний огляд вантажу посадовими особами органів доходів і зборів [62].

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Під час виконання випускної кваліфікаційної роботи було проаналізовано митне оформлення, проведена ідентифікаційна експертиза органічних синтетичних барвників в митних цілях, розроблено профілі ризику при експорті органічних синтетичних барвників.

Аналіз ринку показав, що за останні три роки виробництво органічних синтетичних барвників зросло на 59,2 % з 5143 тонни за рік в 2015 до 8191 тонни за рік в 2017. В період з 2015 по 2017 рік імпорт органічних синтетичних барвників, люмінофорів та флуоресцентних пігментів товарна позиція 3204 згідно УКТЗЕД, зріс з 15 млн. дол. США до 20 млн. дол. США , що складає 33,3 %, натомість експорт зріс з 0,1 млн. дол. США до 1,2 млн. дол. США , тобто на 1100 %, що є дуже позитивним фактором для вітчизняних виробників.

В натуральному вираженні імпорт органічних синтетичних барвників в період з 2015 по 2017 рік зріс з 858 тонн до 1020 тонн , що складає 18,9 %, натомість експорт зріс з 18,6 тонн до 62 тонн, що складає 233 %. Збільшення за три останні роки об'ємів експорту органічних синтетичних барвників в натуральному вираженні на 233% та в грошовому на 1100% вказує на те , що виробники націлені на покращення якості продукції, розробку нових рецептур барвників та на зростання виробництва та експорту в цілому. Також статистична інформація вказує на попит зарубіжних імпортерів на українську продукцію хімічної промисловості.

Проаналізовано нормативно-правові засади здійснення митного контролю та оформлення експорту органічних синтетичних барвників, а саме правила заповнення електронної митної декларації, державні види контролю, необхідний пакет документів, що додається до митної декларації для оформлення експорту органічних синтетичних барвників.

Аналіз вимоги до якості органічних синтетичних барвників показав, що основними показниками є колір, хімічний склад, насипна щільність, текучість розплаву, вологість, термостійкість, якість диспергування. Розглянуто вимоги до складання паспорту безпечності для продукції хімічної промисловості.

Проаналізовано структуру асортименту органічних синтетичних барвників, що переміщуються через митний кордон України в режимі експорту. Найбільшу частку в експорті займають барвники з включенням полімерів що використовуються в пакувальній та будівельній промисловості.

За розробленими критеріями та обраними методами і засобами було проведено ідентифікаційну експертизу. За результатами експертизи встановлено, що усі зазначені в митній декларації барвники класифікуються кодом 3204190000 згідно УКТ ЗЕД “Органічні синтетичні барвники визначеного або не визначеного хімічного складу; препарати, зазначені у примітці 3 до цієї групи, виготовлені на основі органічних синтетичних барвників; органічні синтетичні продукти видів, які використовують як флуоресцентні відбілювальні препарати або як люмінофори, визначеного або не визначеного хімічного складу включаючи суміші кількох барвників”. Таким чином, результатами експертизи була підтверджена інформація, що зазначена в товаросупровідних документах.

Проаналізовано митне оформлення експорту органічних синтетичних барвників згідно з митною декларацією. Усі відомості, що подаються у митній декларації, співпадають з відомостями, зазначеними у товаросупровідних документах, декларація заповнена належним чином.

З території України органічні синтетичні барвники переміщувалися згідно з МД-2 № UA100120/2018/234356 за умов поставки EXW Ірпінь.

Митна вартість була визначена декларантом правильно та становить 383747,76 грн. Були розроблений профіль ризику № 1-2018 «Контроль за проходженням державних видів контролю органічних синтетичних барвників», який може спрацювати, коли декларантом оформлена митна

декларація на експорт органічних синтетичних барвників, (код товару 3204190000).

За результатами проведених в роботі досліджень можна зробити наступні пропозиції:

1. Вітчизняним виробникам для розширення ринків збуту своєї продукції необхідно вживати заходів щодо впровадження інноваційних технологій виробництва органічних синтетичних барвників, підвищення їх якості, що в свою чергу сприятиме виходу української продукції на світовий ринок.
2. Департаменту технічного регулювання Міністерства економічного розвитку та торгівлі України актуалізувати та оновити нормативні документи, якими регламентуються показники якості органічних синтетичних барвників, методи їх контролю. Розробити технічні регламенти щодо безпечності барвників.
3. Департаменту податкових та митних експертиз ДФС України впровадити розроблені критерії ідентифікації органічних синтетичних барвників у практику діяльності експертних підрозділів.
4. Розроблені профіль ризику рекомендується впровадити у систему управління ризиками центральним підрозділом з питань координації застосування СУР.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хімія барвників: в 2 ч. / за ред. І.М.Коган. – К.: Київ. академія наук української ССР інститут органічної хімії, 1956. – Ч.2. – 307 с
2. Ідентифікаційна експертиза органічних синтетичних барвників / Д.І. Шаповал // Збірник наукових статей студентів КНТЕУ “Управління безпечністю, якістю та експертиза товарів” Ч.відп. ред. В.А. Осика. – К : Київ. нац. торг. – екон. ун-т, 2018. – Ч. –С.
3. Аналіз ринку суперконцентратів барвників для полімерних матеріалів в Україні.[Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/Analiz-rynka-superkoncentratov-krasitelei-dlia-polimernyh-materialov-Ukrainy-2012-god>
4. Chemical Abstracts Service [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.cas.org/>
5. Світовий ринок органічних синтетичних барвників для полімерів [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://mplast.by/novosti/2016-02-05-mirovoy-ryinok-masterbatchey-v-2016-godu-prevyisit-otmetku-v-16-mlrd/>
6. Товарознавство і торговельне підприємництво : навч. посіб.для студ. вищ. навч. закл. / А.А. Мазаракі, Н.В. Притульська, В.А. Осика та ін. ; за ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 652 с.
7. Обсяги імпорту та експорту окремих груп товарів за кодами УКТЗЕД [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Митний кодекс України: Закон України від 04.10.2012 № 4495-VI (зі змін. та доповн.). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/mk/>
9. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України : Постанова кабінету міністрів України № 1031 від 05.10.2011 : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1031-2011-%D0%BF>

10. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму: Наказ міністерства фінансів України №657 від 31.05.2012 : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>
11. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ Міністерства Фінансів України №605 від 18.04.2017: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1085-12>
12. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: Наказ від 31.07.2015 №684. : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63959.html>
13. Про затвердження Концепції створення, упровадження і розвитку системи аналізу та керування ризиками та Положення про систему аналізу й селекції факторів ризику при визначенні окремих форм митного контролю: Наказ № 435 від 27.05.2005. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MK050527.html
14. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа Наказ від 30.05.2012 №651. : [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12/page>
15. Про здійснення екологічного контролю в пунктах пропуску через державний кордон: Постанова від 20.03.1995 №198.: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/198-95-%D0%BF>
16. Монреальський протокол про речовини, що руйнують озоновий шар [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_215

17. Міжнародна конвенція про захист рослин від 31.01.2006 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_805
18. Задорожній О. Нетарифні заходи регулювання зовнішньоекономічної діяльності / О. Задорожній, А. Ярмач // Вісник. Офіційно про податки. – 2015. – №15 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>
19. Про Митний тариф України: Закон України № 584-VII від 01.01.2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/584-18>
20. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>
21. Аналіз складу матеріалів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://himanaliz.ua/uk/poslugi/analiz-khimichnogo-skladu-materialiv/>
22. Теорія кольору [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.colorantlab.com/theory.html>
23. Введення в хімію й технологію органічних барвників / за ред. Степанов Б.І. – Москва.: академія наук – 1987 – 637с.
24. Концентрати та суперконцентрати добавок для полімерів. Технічні умови: (ТУ У 20.5-21628777-005:2015): [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.technocom-llc.com/>
25. Про затвердження Вимог до роботодавців щодо захисту працівників від шкідливого впливу хімічних речовин: Наказ Міністерства надзвичайних ситуацій України [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0521-12>
26. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції : Закон України від 10.02.2016 № 2735-VI (зі змін. та доповн.). [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17>.

27. Паспорт безпечності хімічної продукції. Загальні вимоги (ГОСТ 30333-2007, IDT). – [Чинний від 2010 – 01 - 01] : Міждержавна рада по стандартизації, метрології і сертифікації. – 2010. – 7с.
28. Попереджувальне маркування. Загальні вимоги. Державний стандарт (ДСТУ ГОСТ 31340:2009): [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://online.budstandart.com/ru/catalog/doc-page?id_doc=26045
29. Safety data sheet for chemical products (ISO 11014:2009):[Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.iso.org/standard/44690.html>
30. Про маркування та класифікацію: Регламент ЄС № 1272/2008 від 16.12.2018: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dokipedia.ru/document/5180851>
31. Про реєстрацію хімічних речовин : Регламент ЄС 1907/2006 від 18.12.2006 [Електронний ресурс] – Режим доступу: old.kmu.gov.ua/document/227622960/Reg%201907_2006ua_REACH.doc
32. Митні експертизи: поняття, характеристика та види / А. О. Брачук // Митна справа. - 2015. - № 3. - С. 62-67. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ms_2015_3_11.
33. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку : Закон України від 02.12.2016 № 1058 (зі змін. та доповн.), - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>
34. Положення про Департамент податкових та митних експертиз ДФС: Наказ державної фіскальної служби від 01.10.2014 № 154 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua>

35. Задорожній О. Нетарифні заходи регулювання зовнішньоекономічної діяльності / О. Задорожній, А. Ярмач // Вісник. Офіційно про податки. – 2015. – №15 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>
36. Про пестициди і агрохімікати: Закону України [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/95-%D0%B2%D1%80>
37. Введення в електронну теорію органічних сполук: в 2 ч. / за ред. А.І.Кіпріанов. – К.: Київ. академія наук української ССР інститут органічної хімії, 1975. – Ч.2. – 187 с.
38. Вимірювальні методи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://pidruchniki.com/1469111363827/tovaroznnavstvo/vimiryuvalni_metodi
39. Товарний асортимент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/64-t/758-tovarnij-asortiment.html>
40. Демянюк О. Виробництво барвників в полімерному носії в Україні / О. Демянюк // Вісник Терноп. нац. екон. ун-ту. – 2013. – Вип. 4. – С. 94–102.
41. Ідентифікація товарів [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://pidruchniki.com/19690402/tovaroznnavstvo/identifikatsiya_tovariv
42. Методи та прилади для вимірювання вологості [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://studfiles.net/preview/5674234/https://www.slideshare.net/shulga_sa/2-54965460
43. Determination of apparent density of material that can be poured from a specified funnel (ISO 60:197714) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://chemtest.com.ua/jnstrukcii/tehnovagi/inst%20ma50c.pdf15>
44. Технологія органічних барвників і проміжних продуктів / за ред. Чекалін М.А., Пассет Б.В., Іоффе Б.А. – Харків.: інститут органічної хімії – 1972 – 409с.
45. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Кіотська конвенція) від 18.05.1973. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>

46. Український класифікатор товарів зовнішньоекономічної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/klasifikatsiya-tovariv>
47. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів від 14.06.1983. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
48. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа : Наказ від 30.05.2012 №651. : Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12/page>
49. : Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
50. Про Митний тариф України: Закон України № 584-VII від 01.01.2018: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/584-18>
51. Деякі питання реалізації принципу “єдиного вікна” під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю: Постанова від 25.05.2016 №364.: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-%D0%BF>
52. Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму "єдиного вікна" та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України : Закон України від 06.09.2018 № 2530-VIII (зі змін. Та доповн.). [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2530-19>
53. Про затвердження Порядку роботи відділу митних платежів, підрозділу митного оформлення митного органу та митного поста при вирішенні питань класифікації товарів, що переміщуються через митний кордон України: Наказ

Міністерства Фінансів України від 30.05.2012 № 650: [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>

54. Державна фіскальна служба України. Класифікатор митних органів, їх структурних підрозділів, митних організацій, спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/>

55. Конвенція про спрощення формальностей у торгівлі товарами [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987_012

56. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ від 30.05.2012 №631. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>

57. Про державний кордон України: Закон України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

58. Пашко П.В. Митна безпека: монографія / П. В. Пашко. — Одеса: АТ «Пласке», 2009. — 628 с.

59. Про затвердження Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: Наказ Міністерства фінансів України від 31.07.2015 № 684.: [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>

60. Демченко С. Управління митними ризиками в наземних пунктах пропуску/ С. Демченко, О.Комаров // Вісник. Офіційно про податки. – 2015. – №40 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>

61. Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання: Закон України від 20.02.2003 № 549-IV. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>

62. Бережнюк І.Г. Управління ризиками в митній справі: зарубіжний досвід та вітчизняна практика: монографія / І.Г. Бережнюк, А.І. Брендак, В.В. Булана, за заг. ред. І.Г. Бережнюка. - Хмельницький. : ПП. Мельник А.А., 2014. - 288 с.